

Tuletõrje Teated

EESTI ÜLERIIKLIKU TULETÕRJE LIIDU
VÄLJAANNE

Eesti Omavalitsuste Kinnitus Aktsia Selts

„OMA“

Asutatud 1920. aastal.

Põhi- ja tagavarakapitalid üle Kr. 520.000.— Oma majad Tartus ja Viljandis.

TOIMETAB:

**tule-, elu-, rahe-, klaasi-, kodu-
loomade ja murdvarguse vastu
kindlustusi soodsatel tingimistel.**

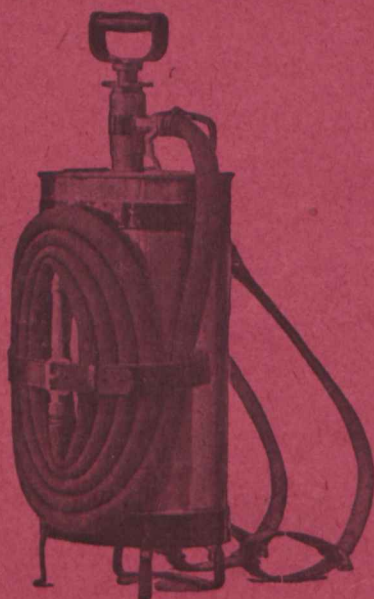
Edasikindlustuste vastuvõtmine valla kindlustusseltsidelt
Seltsi aktsionärideks on linna ja maa omavalitsused, paljud alevi- ja vallavalitsused.

Seltsi juhatus: Tartus, Riia t. 41, omas majas, kõnetr. 3-44 ja 5-62.

Peaagentuurid: Tallinnas, Väike-Karja t. 3, kõnetr. 437-59.

Rakveres, Viru Panga juures, kõnetr. 1-09.

AGENDID KÕIGIL POOL.

Seljas kantav

hüdropult

Tule alguses on kõige hõlpsam tuld kustutada hüdropuldiga.

Uuem tulekustutus-riist on

seljas kantav hüdropult

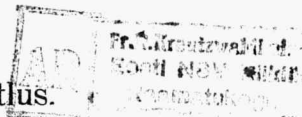
Tuletõrjed, kandke hoolt, et igas oleks oma tuletõrje, seljas kantava hüdropuldidega. Seljas kantava hüdropuldiga saab jalgrattal sõites kõige kiiremini tulekahju kohale.

Seljas kantavad hüdropuldid ühes 4 meetri pikkuste kummist 20 mm läbimõduga voolikutega saada

Liidu laost hinnaga Kr. 64.—

Lugejatele!

„Eesti Tuletõrje“ tellimiste vastuvõtmise võistlus.

Käesoleva numbriga lõpetab „Tuletõrje Teated“ oma ilmumise kümnennda aasta. Kümme aastat on „Tuletõrje Teated“ püüdnud olla sidemeks Eesti tuletõrje pere vahel, tuues teateid Eesti Üleriikliku Tuletõrje Liidu ja üksikute ühingute tegevusest. Aeg areneb kiiresti, tulevad uued nõuded ja uued ülesanded, kes ei taha maha jääda, peab pidama ajaga sammu.

Tulles vastu lugejate ringkondadest tulnud soovidele, otsustas Liidu juhatus toimetuse ettepanekul võtta meie ajakirjale uue nime: **„Eesti Tuletõrje“**. Loodame, et uus nimi kõigile meeldib rohkem kui endine. Uus ajakiri ei taha mitte ainult tuua teateid, vaid olla ka tõeliseks Eesti tuletõrje häälekandjaks, kes seisab tuletõrje huvide eest, kes tahab kaasa aidata, et meie tuletõrje areneks, kasvaks ja saaks tugevaks ning vääriliseks organisatsiooniks Eesti avalikus elus!

Toimetus püüab kõik teha, et rahuldada lugejate nõudeid! Kuid et ajakiri saaks täita oma kohuseid, siis on tarvis, et ka lugejad ja kõik tuletõrje tegelased aitaksid kaasa! Eestis on 570 tuletõrje organisatsiooni ja neil üle 40.000 liikme, kuid kas kõik tuletõrjujad loevad oma ajakirja? Kahjuks veel mitte! Sellepärast seame omale ülesandeks tõsta 1933. a. **„Eesti Tuletõrje“** tellijate arvu kahekordseks võrreldes „Tuletõrje Teated“e tänava aasta tellijatega.

„Eesti Tuletõrje“ ilmub 1933. a. iga kuu alguses, 24-leheküljelisena. Tellimise hind on endine 1 kr. 20 s. aastas.

Et täita pisut huvi ajakirja tellimiste vastu, selleks korraldatakse kõigi tuletõrje ühingute ja nende jaoskondade vaheline tellimise võistlus auhindade peale. Auhindadeks on mitmed firmad nagu J. Leppisto, K. Jürgens ja Ko., R. Tavast, Mehaaniline kudumise vabrik, „Laverna“, „Põhjala“, trükitööstus „EHA“ jne. annetanud hulk asju. Auhinde on kokku üle saja.

Auhinnad omandavad 1) ühingu, kes proportsionaalselt oma liikmete arvule kõige rohkem tellivad **„Eesti Tuletõrje“t**. 2) ühingute üksikud jaoskonnad, kellel kõige rohkem tellijaid. Kui ühesuguse tellijate arvuga on mitu ühingu ja jaoskonda, otsustab auhinna loosimine. Auhindade järjekorra määrab üksikute ühingute ja jaoskondade tellimiste hulk.

Võistlusest osavõtmise tingimiseks on: Kõik tellimised tulevad ühes tellimise rahaga ärasaata toimetusele hiljemalt 25. jaanuariks 1933. a. Ühtlasi on neil tellijatel endiste aastate eeskujul hinnaalandus. Kõik, kes tellimise raha maksavad ära 25. jaanuariks 1933. a., saavad **„Eesti Tuletõrje“** aastakäigu ühe krooniga.

Kõik tuletõrje ühingu ja nende jaoskonnad, võtke osa võistlusest! Igale tuletõrjujale **„Eesti Tuletõrje“!** Kes **tuleb esimesele kohale?**

Toimetus.

E. Ü. Tuletõrje Liidu peakoosoleku koha küsimus.

E. Ü. Tuletõrje Liidu peakoosolekul, Tapal, kui juba koosolek oli lõppemas ja suurem osa koosolijatest olid läinud laiali, otsustati 34 häälega 29 hääle vastu, järgmine E. Ü. Tuletõrje Liidu peakoosolek pidada Petseris. Kui 1932. a. Liidu juhatus otsustas peakoosoleku pidada Petseris, tuli see otsus Liidu liikmete protestide tõttu muuta ja Liidu koosolek peeti Tapal. Samuti ei saa Tapa koosoleku „otsust“ võtta kui seaduslikku otsust, sest Liidu peakoosoleku koha küsimus ei olnud

päevakorras, vaid selle otsuse peale tuleb vaadata, kui sooviavalduse peale, mis sai juhusliku enamuse koosoleku lõpul ja mida ei saa lugeda Liidu liikmete enamuse sooviavalduseks. Et selgusele jõuda Liidu liikmete enamuse soovidega, pöörab E. Ü. Tuletõrje Liidu juhatus kõigi tuletõrje ühingute poole palvega koosoleku koha küsimust järele kaaluda ja käesoleva ankeet-lehe peale vastata küsimusele, kas sooviks Teie ühing ärapidada Liidu peakoosoleku?

Petseri vastu oldi ja ollakse sellepärast, et Petseri asub suuremast osast tuletõrje ühingutest liig kaugel, vabariigi ühes servas, teiseks ei ole tuletõrjujatel Petserist palju õppida. Peakosolekul tekitaks asjaajamine raskusi, kuna Petseri ühingute esindajad enamuses ei mõista Eesti keelt, läbirääkimisi ja aruandeid tuleks pidada kahes keeles. E. Ü. T. Liidu peakosolek iseenesest ei suuda anda ka mingit õpet-

likku Petserimaa tuletõrjetele, arvestades seniste koosolekute käiguga.

E. Ü. Tuletõrje Liidu peakosolek tuleks pidada enam-vähem riigi keskkohas ja niisuguses linnas, kus on tuletõrje rohkem arenenud ja võiks pakkuda midagi õpetlikku ka teistele.

Vastused palume saata hiljemalt 1. veebruariks E. Ü. Tuletõrje Liidu juhatusele.

Eesti Üleriikliku Tuletõrje Liidu peakosoleku kohaks 1933. a. juunikuul soovitab

(siia kirjutada ühingu nimi)

vabatahtlik tuletõrje

ühing

(kosoleku koha nimi)

linna.

Ühingu esimees:

Sekretär :

Tähelepanuks kõigile „Eesti Tuletõrje“ tellimiste vastuvõtjatele!

Palume tellijate aadressid kirjutada selgesti, siis ei lähe ajakiri kunagi kaduma. Tuletõrje ühingutele, kes tellivad rohkem eksemplare, on soovitatav üles anda iga üksiku tellija aadressid, siis läheb „Eesti Tuletõrje“ igale tellijale postiga koju kätte. Kui tellitakse ühingu nimele, siis jäävad

ajakirjad sagedasti seisma kas ühingu kantseelisse, ehk mõne üksiku tege-lase kätte ja need, kellele ajakiri mää ratud, ootavad asjatult. Rutake tellimis-tega!

Toimet us.

Ilmus trükist

„Tuletõrjuja Käsiraamat-Kalender“ 1933. a.

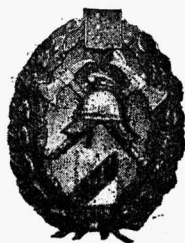
192 lehekülge, hind 25 senti.

SISU: Kalendaarium. Laadateated. Mõõdud ja kaalud. Tuletõrje ühingute nimekiri. Distsipliinist — Viljandi tuletõrje peamees J. Rebane. Veega varustamisest H. Tugetam, Pärnu v. t. ü. adjutant. Millistele tingimustele peab vastama hea käsiprits? Tuletõrje riistade hoid. Kustutamishendid. Voolikud ja nende kor-rashoid. Alati valmis. Häire ja tulekahjule ruttamine. Korral-dus ja tegevus tulekahju kohal. Harjutused. Tulekardetavad vedelikud. Riviõppus ja rivimäärustik. Iga tuletõrjuja isiklik osa (märkimiseks). Tuletõrjuja isiklik teenistusleht. Kontrollraa-mat (märkimiseks) jne. jne. Kokku üle 30 artikli, hulk pilte. Tarvilik raamat igale tuletõrjujale.

Saada Liidu laost ja abiladudest ehk väljaandjalt: E. Tetsmann, Tallinn, Uus Kalamaja 19—4.

TULETÕRJE TEATED

1932. A.

KÜMNES AASTAKÄIK

EESTI ÜLERIIKLIKU TULETÕRJE LIIDU VÄLJAANNE

TULETÖRJE TEATED

KUUKIRI

Toimetus ja talitus: Tallinnas, Narva mnt. 12.
Tel. 312-65. Äritunnid k. 9 h. — k. 4 p. l.

Aadress igasugustele saadetistele: Tallinna'
Narva mnt. 12. Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: aastatellijaile, kes tellimishinna
ette tasuvad 1 kr., teistele 1 kr. 20 senti.

Vastutav toimetaja **A. Sork.**

Väljaandja: **Eesti Üleriiklik Tuletõrje Liit.**

Kuulutuste hinnad (kroonides).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
Kaane väliskülg . . .	35.—	18.—	—	—
Teksti ees ja sees . .	28.—	15.—	8.—	4.—
Kaane sisekülg . . .	25.—	13.—	7.—	3.50
Teksti järele	20.—	11.—	6.—	3.—

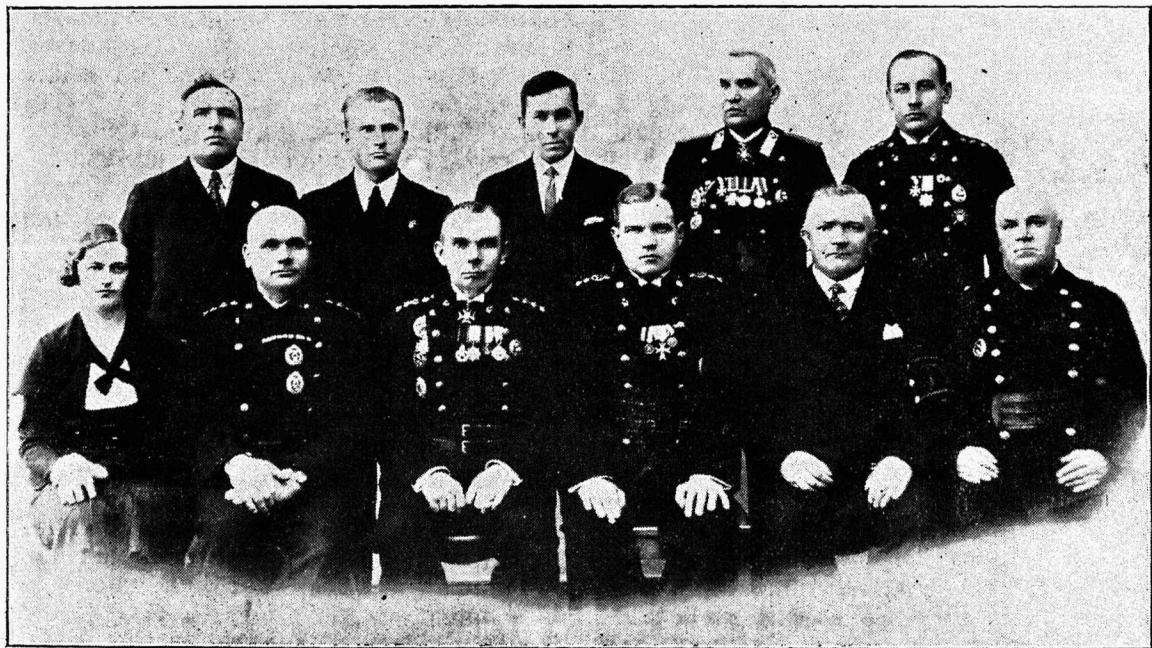
Hinnaalandus kuulutuse ilmumisel ühesuguse tekstiga 3—5
korda 5%, 6—8 korda — 10%, 9—11 korda 15%, 12 korda — 20%

Nr. 11/12 (94/95).

November/Detsember 1932.

10. aastakäik.

SISU: Tulukesed. Milles seisab tuletõrje häälekandja arengu takistus. Tuletõrje toetamise maksu-
seadus. Uue seaduse maksmapanemise puhul. Kõigile juhtivatele tuletõrje tegelastele. Eesti
tuletõrje 1931. a. Tuletõrje ülesanded talve tulekul. Maakondlik tuletõrje kursus ja 3. Jär-
vamaa tuletõrjepäev Paides. Tallinna Sadama tuletõrje 10. aastane. E. Ü. Tuletõrje Liidu
jrhatusetegevusest jne. jne.

E. Ü. Tuletõrje Liidu juhatus ja ametnikud 1932. a.

*Istuvad vasakult paremale: Asjaajaja prl. G. Berggrün, varahoidja A. Sork, abiesimees K. Lorenz,
esimees B. Melts, laekur H. Klaus, abilaekur A. Tani.*

*Seisavad: „Tuletõrje Teated“ tegevtoimetaja E. Tetsmann, abivarahoidja E. Vares, sekretär P. Haus-
valter, laduvalitseja A. Puu, raamatupidaja ja instruktori k. t. V. Peterson. Pildilt puuduvad abiesi-
mees S. Songi ja abisekretär A. Pallon.*

*Kõigile tuletõrje ühingutele ja lugupeetud
tuletõrje tegelastele*

RÕÕMSAID JÕULUPÜHI ja ÕNNERIKAST UUT AASTAT!

*Eesti Üleriikliku Tuletõrje Liidu juhatus.
„Tuletõrje Teated“ toimetus.*

Tulukesed!

Tuli on köitnud palju meie tähelepanu. Kas vaatame teda lähemalt aastusadu tagasi või tänapäeval, tuli on jäänud ikkagi tuleks, muutunud on vaid inimene ise. Ta on nõndapalju muutunud, et on rühkinud pimedusest tule valgusse ja selles valguses on ta õppinud hindama tuld enast õieti. Tuli on kaotanud selles arengus endä vana tähenduse, kuid mälestusi on jätnud meie hinge veel edaspidisekski.

Tuli, häda, viletsus ja õnn on neljakvennad, mis vaheldumisi annavad end tunda juba vähemaiski askeldusis. Inimene, kui väikene osa loodusest, on osutunud mannetuks olenejaks eelnimetatuist. Tuli enda valgusega annab elu, aga juba esimesel võimalusel hävitab selle. Inimesel on jäetud aga: võimalusi, vahendeid enda kaitseks. Tuli on osutunud igapäevases elus tarvilikumaks ja hädaohtlikumaks vahendiks. Tulega meid hirmutati aastasadu tagasi ja ega ta pole vähem ohtlik praegugi. Eriti on temaga hirmutatud ebateadlikke. Miks siis juba Israeli lapsi sunniti uskuma jumalasse tule ja piksega. Kõigevägevam ilmus tules ja pikses, et ümbritseda enda olemust vägeva üliloomulikkusega. Taheti karistada kirikust ja usust taganenuid, siis tarvitasid usuks selleks tuld ja mõõka. Eriti ongi tuli tähtsalt figureerinud usulisel toiminguil. Mõõk suutis teha vaid osa tööst, kuid seda täielikum oli tule karistav töö. Tule hävitustöö tagajärjed olid otse massendavad ja seda näeme eriti sõdadest. Tule töö oli siin täielik ja lõpulik. See

töö oli nõnda täielik, et elurõõmsaist asulaist leidsime eest tühjuse ja rusuhunnikud. Piinavamaks kättemaksuks tarvitati tulesurma ja seda üsna sageli. Küllaltki teavad vanad andmed jutustada nõidade piinavast tulesurmast, või varanduste hävitamisest. Suitsused ja veripunased tuleleegid teaksid jutustada nii paljudestki õudseist juhtumisist, aga tuli on vaikiv käsilane inimese teenistuses.

Jutud tulukestest on seotud teatavate saladustega minevikust. Kui müüdid astuvad nad me vaimusilma ette, aga omavad teatava tähenduse. Sootulukesi nähakse veel tänapäevalgi ja me arvame nende tekkimise olevat ühenduses muinasvarade leiukohtadega. Vähemalt arvab seda me vanem põlv. Aluseta pole aga need jutud kaugelgi. „Sootulukesi ja rahaugu tulukesi“ nähakse küll nüüdki, kuid on kadunud nende mineviku võim. Kui ta minevikus pidi inimese juhutama rahaaugu- või ka vahest põhjata soomülka juure, siis pettume, kui püüame veel tänapäeval leida tulelt neid omadusi. Muinasvarasid leitakse küll veel tänapäevalgi, kuid mitte tulukeste, vaid õnnelikkude juhuste tõttu.

Uueaja inimene ei oska näha tules seda, mis nägi tas inimene minevikust. Meile avaldub tuli lihtsalt hädaohuna või tarbevahendina. Ja nõnda ta ongi tõelikult. Enam ei osatagi tas näha midagi üliloomulikku, vaid võetakse teda sellisena kui ta ka on ja seda juba paratamatult. Me oleme ka teadlikud ta tekkimises ja tekki-

miste põhjustes ning rahuldume. Õnneks ei pruugi meil luua ta ümber enam minisugust salapärast oreooli, sest aja arengust oleme ometigi midagi õppinud ja selle õppuse eest maksnud ka küllalt valuraha.

On kadunud tumm usk tulukeste maagilisse võimu, aga aeg on edasi kannud ilusad jutukesed nende minevikust. Eriti on kandnud edasi need jutud, mis on ühenduses tule kaudu usuliste traditsioonidega ja ühenduses jõulu õhtuga. Need jutud pole edasi kantud halvas, s. o. „tule ja mõõga“ tähenduses, vaid manavad esile minevikust kenid mälestisi, hetki. Jõulutulukesed pole omanud kunagi sarnast halba tähendust kui sootulukesed.

Me ei oska jõuluid ette kujutada jõulutulukesteta. Juba varakult valmistame ette jõuluks. Võimalust mööda muretseme endile jõulukuuse ja küünlad. Mida mitmekesisema tuletiku valmistame, seda rõõmsamad pühad, seda rohkem säravad laste silmad. Kui me ei valmista endile jõulupuud, siis jõuluid kui polekski. Koolijüts õpiks kui ainult selleks, et siis jõulupuu all saada kinke. Et nende kinke väärtus oleks täielik, siis peab nende annetus toimuma just jõulutulukeste sãras. See ilus komme on meile traditsiooniliselt edasi kandunud ja sellest loobumine oleks me endi- ja laste hingede vägistamine. Jõulupuu ümber istuvad koos vanad ja noored ning kõikide silmist väljendub ühine õnn, kõik tunnevad ühist sidet hinges. Kõik püüavad suhtuda üksteisele võimalikult õrnalt, et mitte rikkuda ühist õnnelikku silmapilku. Vanad muutuvad nooreks ja mäletavad endiseid nooreaaegu. Jõulutulede valgusel ja meeldivas kuuseoksa lõhnas tahetakse vähemalt kordki igal aastal läbi elada mineviku mälestisi! Lapsed ootavad kinke mitte üksi vanemalt, vaid ka Jõuluvanalt, aga see toob neid ainult sinna tarre, kuhu valgustab teed jõulupuu. Me ei tohi lasta siin lapsi nende lootustes pettuda, sest jõulupuu ümber leiame ainult häid lapsi ja oleks suur patt neilt röövida seda hingeliselt mõjutavat õhtut.

Vanal, lugupeetud tuletõrje tegelasel, läki-läki viltu peas, pakitseb külma puhul paar „kuradit“ hingel, aga täna ta seda ei ütle. Ainult tasane posin kostab kui läbi sordiini ja seegi kaob pulstunud habemekoonlasse. Juba lõunast alates askeldab ta õuel. Vaatab, kas kõik kiriku sõiduks korras ja vaatab, kas ikka tõesti kõik korras! Toob tallist heinu krompsutava hobuse, aga see ei näita arusaavat

õhtu tähtsusest; sama tuim kui alati ja vanal sügelevad sõrmed piitsa järgi. Tahaks teda juba kodu ergutada paari „tulukesega“, et siis teel vähem tööd, kuid pühalt õhtul jätab selle tegemata ja piirdub paari sõimusõna- ja lubadusega teda jätta leivat. Viimaks on kuidagi ruunakene rakmeis, kuid lojuse ükskõiksus ei mahu kuidagi tegelase hinge. Tulise oraga tahaks teda torkida, aga see ei riku ometigi ruuna rahu, kuna ta teab endisist kogemusest, et peremees ei täida oma lubadusi. Vana kohmitseb veel midagi krae vahelt ja habemest siis heidab õlekoo põiki reele ja jääb ootama toast ilmuvat elukaaslast. See laseb end ometigi oodata ja selle kohta ei tohi vana lausuda sõnakestki. Ainult hinges lööb lõkkele tal tuluke, kui palju vastikuid asju on ilmas, mis teda pahandavad eriti täna, pühalt õhtul. Vägisi kerkivad silma ette endised head ajad linnast. Pahameel aga annab kohe rõõmsale naeratusele aset, kui on leidnud väljapääsutee müksuga ruunatukese koonu pihta.

Hobu nõksatab, sest sarnast käitumist poleks ta peremehelt lootnud, aga temagi rahuneb kui taipab, et see pole antud temale, vaid peremehe enda elukaaslasele kättemaksuks. Praegu reele istunud õrnemapoolele annab peremees, juba muutunud meeoleolu ta rasked eksimused andeks, ja habeme lehvides läheb sõit kiriku „jõulutulukeste“ poole.

Käed sinetavad külmast, sõrmed kisuivad konksu, vali tuul hundab läki-läki tiibade all, aga kes tohib kallil õhtul kurta külmast. Isegi teel kaotatud kindast ei lausu ta sõnagi, sest kes tahaks kallil õhtul anda enda ja kallil abikaasa vahel tülis põhjusti. Seda asja on hiljem aega selgitada küllaltki. Vähehaaval kõhatatab ta, et kuidagi sattuda kõnelusse kaassõitjaga. Ega tal palju rääkida pole, aga tahaks nagu möödamines nimetada, et mingi aga Mari kohe hästi altari ligidale, seal nagu kõik paremini kuulda ja tulukesed näha. Kõrvu nad nii-kui-nii ei saavat olla, sest hobune nagu vähe peru ja olla vaja tihti vaadata. Mõtleb viivukski teisest vabaneda, et poetada hetkeks sinna õigesse „elutulukese“ kauplusesse ja unustada kõik maailma pahandused. Tahaks tunda keelel õiget „elu tuld“, kuid praeguses olukorras ta usub isegi vähe oma tahtmiste kordaminekusse.

Juba paistavad eemalt tuled. Üksikud kirikulised ühinevad pikaks rongiks. Sõitmine osutub siin juba võimatuks, aga selle

eest ruunakene tunneb end siin päris koduselt. Jõutud aga kirikusse, haarab Mari teisepoole käevangu ning rühhib kiriku sisemusse. Siin ei aita peremehe seletused ega vastupunnimine, vaid tuleb jääda ilma õigest „tulukesest“. Ei sobi siis ka kiriku püha meeoleolu vastu tahtmist. Meele tulevad kõik elumõrusused, keelel kipitseb midagi sapist, kuid siin ei tohi toimida enam enda meeoleolu kohaselt. Ainult koju tahaks ta rutem. Kapis kuskil pudeli põhjas ta hoiab midagi arstirohuks ja see tõmbab teda „jõulutulena“. Ta ei suuda kuidagi selles rahulduda, et ühest tulukesest peab loobuma teise kasuks.

Linna tuletõrje tegelasi ja pedagooge võib kohata kirikus ja kodu. Igaühel pakitseb midagi hingel. Vana tuletõrje hea onu Prits arutab kaua: kas seltskondlik kohustus, mis auväärt ea kestvuselt verre imbunud, vabastaks ta ühekski õhtuks! Saaks ühegi õhtu elada omale, saata mööda omastega! Pikem akaalutluse järgi otsustab selle õhtu lubada endale ja sammub, kasukakrae ülestõmmatult, parajas pühapäeva tempos tänavale. Käed taskuis, sigar vasakus suukolkas, tõmbavad teda pühad tulukesed endi poole! Täielikult ei suuda nad ometigi ta hinge vallata, vabastada kohustusist seltskonna vastu, sest hinge teises pooles asuks kui mingisugune kartlik ärevus. Ehk aga tuleb tänagi läbielada samu juhtumusi kui neid olnud elu

kestes palju. Seal tulid vabast tahtest unustada endale puhkamiseks määratud minutid ning tegeleda kui õige tuletõrjuja ja miks ei või seda juhtuda tänagi. Paremini juba seada jalad kojupoole, oleks siis mundergi käepärast.

Elu tuest teavad meile rääkida luuletajad, aga läbielanud on seda igaüks. Sageli ju lausume: „Me hingedes möllab kui tuli“. Sama hinge tuli manab meist esile meis peituvad hingelised varandused, milles ise oleme sageli teadmatud. Me tunneme endid ühise perena, aga ei mõtlegi, milline side hoiab meid koos. See side on tuli ja selle vastu valitseb me hingedes ühine tunne. Ühiselt hävitame teda ja ühiselt istume ta ümber jõuluõhtul ning mõtiskleme endisis mälestusis. Hinge tuli virgutab meid tööle, ega lase meis tekkida norutunnet. Jõulutuledest ammutame uut jõudu. Iga tubli tuletõrjuja istub jõuluõhtul perega või külalistega jõulupuu ümber. Ta rõõmustab meeletuletaades ja nooremaile edasi jutustades läbielatud juhtumisist tuleõnnetusil. Seda teeb koju rutanud vana Prits ja teised tuletõrje aktiivsemad pedagoogid, sest neil on kogemusi ja juhtumisi õnnetusilt ja need jutud jõulupuu ümber annavad meile nooremaile kui uut jõudu ja püüdu edaspidises töös.

A. Sork.

Milles seisab tuletõrje häälekandja arengu takistus?

Meil pahatihti arvatakse, et raamatukoisid või raamatuteoreetikuid võib juba ühinegi eluvassing väljajuhtida elu tasakaalust. Sel mõttel on omajagu tõe, aga ka ainult teataval määral. Kust me omandame selle suure ja õilsa elupraktika algmeid, kui küsime? Siis küll elust endast, aga selle olulisema ja põhjaneva osa õpime teiste kogemustest. Et aga tunnustatud faktid ja kogemused moodustavadki kirjanduse sisu, siis võime öelda: raamatud ja ajakirjad aitavad meid möödnud ja tulevasis elamusi ja kogemusi kergemini ja paremini orienteeruda. Nad kannavad üksikuilt ja paremailt avaldatud mõtteid edasi ja teevad need laiemaile hulkadele kättesaadavamaks. Nõnda aval-

datud mõtted ei piirdu teatavais ringides ega mattu mälestusis, kanduvad vaid edasi vanemailt ja elukogenumailt nooremaile — neile noorile, kes tahavad tulevikus töötada eduga.

Ühe inimese elukogemused on sageli väikesed, või polegi tal neid tarvilikul määral. Võib jääda, ehkki igapäev eluga kokkupuutudes, elule võõraks. See oleneb ajast ja kohast, kuivõrd on tal olnud võimalusi osa võtta avalikust tegevusest, teatud alal. Igal organisatsiooni liikmel pole võimalik sidet pidada organisatsiooni juhtiva keskusega, et selle kaudu otse kuulda liigete enamiku arvamist. See enamiku arvamine läbib aga organisatsiooni elu punase joonena ja sellega arvestab iga

liige. Kuidas nüüd sammu pidada enamuse arvamisega, kaudseltki ühenduses seista teiste ja kaugemate ühingute- ja tegelastega, selleks on meil kõigile kättesaadav vahend, ja see vahend on meie h ä l e k a n d j a.

Meie häälekandja on pisikene osa kirjandusest, et kirjandusele aga üldse ei pöörata tarvilikku tähelepanu, siis jääb ka meie ajakiri, isegi liigete silmis, vähehuvitavaks esemeks. Kirjanduse lugemist loetakse aja- ja ostu raharaiskamiseks, kuigi eksemplari hind on alandatud naeruväärsuseni. Juhatused tehakse pingutusi ajakirja koostamiseks. Püütakse kaasa tõmmata paremaid tegelasi, et anda ajakirjale nende mõtete abil tuuma.

Erapoolelt jälgides kerkib vaimusilma ette paratamatult üldine Eesti ajakirjanduse raske ja pikaldane areng. Miks ei suuda püsida nii mõnedki ajakirjad, või on nende elutee nii okkiline, et „elamiseks on vähe — suremiseks palju“. Mõne iga on niivõrd lühike, et paljud ei taipa ta olemasolugi, rääkimata tellimisest. Need on enamikus üldised ajakirjad, ega kannu organisatsiooni häälekandja tunnust. Lugejaskond ei tunnusta siin seda vabatahtlikku kohustust ajakirja tellimiseks, kui peaks olema organisatsiooni liigetel enda häälekandja tellimisel, aga meil unustatakse see vabatahtlik kohustus ka siin. Meie ajakirjandus kiratseb, sellevastu välismaa oma areneb ja paljuneb mitmekehiselt. Sealt jookseme meiegi ajakirju tellima, ja veel, mitte tarvilikke. Seda teeme lihtsalt selleks, et ei hinda endi kirjandust ja alahindame endi võimeid. Tõsine ja korralik eestlane otsekohe haavub, kui ta lugemislaua puudub välismaa pildi ajakiri.

Välismaal leiab iga ajakiri arvuka lugejaskonna, sise- kui ka välismaal. Ja see arvurikas lugejaskond ongi üks mõjuvam tegur, millele võib tugeda kindlalt ajakirja eksistents. Peale selle on trükkikulud otsustavkohase ja viimistletud tehniliste vahendite tõttu äärmiselt odavad. Nõnda ka üksikute eksemplaride hind minimaalne. (Meie tuletõrje häälekandja on sellegipärast oma hinna poolest odavam kogu maailmas). Ajakiri leiab enesele kohe arvuka lugejaskonna ja selle arvuka lugejaskonna juures saab kaastöölisele maksta ajakohast tasu. Seetõttu on võimalik tõmmata kaastööliseks paremaid tegelasi mitmesugustelt aladelt. Sellega võime mahutada ajakirja sisusse kirjanduslikku rikkust ja see omakord tõmmab juure uusi innejaid. Lugejate rohkusele tugedes rikastub veelgi

ajakirja sisu ja siit tekib vastastikune usaldus ja soe vahekord, mis välismaal ajakirjade ja lugejaskonna vahel eriti kõrge. Siis veel need ajakirjad, mille majandus tugeb otsekohe otstajaskonna rahale, arvestavad eriti rahva maitsega. Rahvaga vastolu sattumine tähendaks otsekohe ajakirja kadu, ja seda peetakse seal eriti silmas.

Meil puudub üks osa neist soodustusist, kuid paremal tahtel saame ka siingi teha rohkem senisest. Meie ei saa nuriseda ajakirjade rohkuse üle, et siin tekiks lihtsalt rahalisi raskusi ostmisel. Meil on palju organisatsioonid, mis ei jõua ellu kutsuda või ülalpidada enda häälekandjat. Paljud teevad seda, kuid vähemagi eduta ja ajajooksul sureb välja, summade puudusel, ajakiri. Siin peab nimetama ühte: „seda ei lohiks kunagi juhtuda suuremate ja elujõulisemate organisatsioonidega“, sest siin on ta eksistents paratamatult tarvilik.

Viimasel E. Ü. Tuletõrje Liidu peakoosolekul võeti läbirääkimiste all ülesse ka meie häälekandja „Tuletõrje Teated“ küsimus. Kuigi üldiselt tunnustati, et ajakirja sisu on palju parem, kui oli varemalt, siiski tulid mitmed arvustavate väidetega. Nii tahtis üks ühingu esindaja, et „Tuletõrje Teated“ es peaks ilmuma rohkem tuletõrje teaduslikku materjali, nähtavasti unustas see arvustaja, et ajakirjas on ilmunud peale üksikute artiklite veel lisana põhjalik raamat tuletõrje alal: „Tulekustutamise õpetus“.

Teine arvustaja soovitas ajakirjas ilmuda rohkem kergemasisulist materjali, jutukesi, vestelugusid jne. Arvustajate soovid käivad diametraalselt vastamisi ja kõikide soovide soov on raske täita, juba ruumi puudusel.

Kui võrrelda meie „T. T.“ sisu välismaa tuletõrje ajakirjadega, siis ei jää meie oma sisuga neist sugugi maha, ületame nii mõnegi. Aineline kehvus ei luba meil tuua ainult pilte niisugusel määral kui välismaa ajakirjad. Samuti ei saa rahapuudusel hankida küllalt kaastööd eriteadlasilt.

„Tuletõrje Teated“ lugejate arv on kümne aasta jooksul järjekindlalt kasvanud, kuid võrreldes meie tuletõrjujate suure arvuga ei saa sellega siiski olla rahul.

Kui tahetakse, et tuletõrje ajakiri areneks ja täieneks oma sisu poolest, siis on tarvis, et ka lugejate tellijate arv paisuks vähemalt kahekordseks. Lugejate-tellijate arvust oleneb ajakirja olemasolu, eluvõimsus ja sisu tuumakus. Mida rohkem tellijaid, seda kindlam ajakirja seisukord. Siis võiksim kutsuda kaastööliseks pare-

maid jõude vastavalt erialalt ja makstatastu. Saaksime endi ajakirja tehniliseltki paremini viimistleda ja anda kenama välimuse. Seni lugejaskond pole jõudnud tasuda ajakirja trükkimise kulusidki. Kas saame siis tasu maksta kaastööliste? Kui nüüd Liidu liikmed ise kaastööd ei tee, ehk teevad seda vähe ja loiult, milliseks kujuneks siis me tuleviku väljavaated? Ka üksiku numbri hind on olnud seni äärmiselt madal. Juba möödunud Liidu koosolekul avaldati soove hinna tõstmiseks kümnelt sendilt viieteistkümnelt ja uuel aastal kavatseski toimetust selle teostada, sest seni oli hind liiga madal, kuna uus hind ei tohiks ka kellelegi teha takistusi tellimisel. Sellega loodetakse anda lugejaskonnale senisest materjalist paremat ja rahuldada hinna tõstmisel tekitavat nurnat.

Meie ajakiri pole mingisugune sõnalist kunsti käsitatav toode, on aga küll praktilisi näpunäiteid andev või tuletõrje vallast teateid toov kuukiri. Tal on täielikult erialaline kaldumus ja tahab olla enamikus selle kodanikule loetav, kes tegeleb tuletõrje alal. Selle kõrval peaks ta huvitama aga ka iga kodanikku, sest kes poleks meist tarbekorral tuletõrjuja. Siin peaks isegi kaasa „lööma“ meie energilised naised, aga siit vallast hoiab me õrnemsugu enamikus eemale. Kas kardavad nad liialt tuld, või ei karda nad teda üldse! Kui otsime me areneva tuletõrje pere kohta andmeid, siis leiame seda ainult „Tuletõrje Teatedest“. Tuletõrje organisatsiooni kuulub üle neljakümne tuhande liikme, aga tellijate arv piirdub paari tuhandega. Siit on otsene järeldus, et kolosaalset enamikku ei huvita üldse tuletõrje või ühiselt alustatud töö. Suurem hulk jääb passiivseks pealtvaatajaks ja seesama passiivsus ongi olnud me kuukirja arengu komistuskiviks. Toimetust ei suuda siin üksi teha midagi. Kui me seda takistust ei kõrvalda ühiselt, siis ei saa me sellest kuidagi üle, kui energiliselt ka toimetust ei otsi muid väljapääsu teid. Mis aitaks siin ka tuumakas sisugi, ehk kellele seda vajagi, kui liikmed seda ei loe. Neistki numbreist, mis tellitakse,

valgub suur enamik linnadesse, kuna aga maal ühing tellib ühe kuukirja, et olla taktiline ühises peres. Seegi ei lähe pahatihti kohe lugemiseks, vaid selleks, et vedeleks kuskil piimatalituse arve- või tsentrofnugi laual. Sealt ta ajajooksul saadetakse kätte omanikule ja sinna jääb ta seisma lahtivõtmatult. See on ehk liiga teravalt öeldud, aga siin on paratamatult palju tõde ja peame endi teguviisi kontrollides endi ees punastuma. Kainel mõtlemisel leiame vea siit, aga see laseb enese kõrvaldada kergesti — vähe vaid eneskriitikat. Loeme rohkem ajakirja, tellime rohkem eksemplare ise ja soovitame teistele, vaatame, kas siis avalduvad avaramad väljavaated ajakirja sisu tuumakuse rohkenemiseks. Kes suudab, teeb ka kaastööd, nõnda toome sisse mitmekesisust ja see annab teatud huvitavuse. Ajakiri on lugejaskonnalt piirdunud tuletõrje peres, ei tule siis ka keegi väljastpoolt meid toetama. Ergutame ise üksteist tellimisele, nõnda moodustub lehele suurem ja kindlam lugejaskond. Sellele võib juba leht tugeada majanduslikult. Tint ja sulg ei ole kallid artiklite vabritseerimisel, kuid kallis on nende käsitaja, ja veel siis, kui me peame seda tarvitama väljaspoolt tuletõrje peret. Toimetust ei pruugi ju enda jaoks hankida seda materjali, ega maksta trükkulusid, see materjal peaks huvitama kogu peret, aga sinna, kuhu oleks me häälekandjat eriti vaja, ei tellita teda üldse.

Sellega kaotame ühise keele tuletõrje peres. Läheb kaduma see tunne, mis hoiab meid koos ühise perena. Kaotame sideme Ü. T. keskusega ja pidurdame ise tuletõrje ühist arengut. Kui oleme kindlad endi arengus, siis ei tohi me vägistada endi ainukese häälekandja arengut. Kes ei suuda teda toetada kaastööga, see toetab tellimisega. Me oleme võimelised arenema ja sellega peab sammu pidama ka me ühine häälekandja. Igaüks lubab tulevikus abi ja sellele heale tahtele rajab toimetust me ajakirja tuleviku väljavaadete kava.

A. Sork.

Mootorpritse

on E. Ü. Tuletõrje Liidu laost saadaval mitmest vabrikust hinnaga Kr. 1000. — 2.500.—

Tuletõrje toetamise maksu seadus.

(Riigikogu poolt vastuvõetud 25. novembril s. a. „Riigi Teataja“ Nr. 91 — 1932).

§ 1. Tuletõrje toetamiseks võetakse kinnis- ja vallasvarade kindlustuslepingute pealt tule, plahvatuse ja pikse vastu kindlustamisel, maksu 15% suuruses, arvates kindlustuslepingute pealt võetava tempelmaksu summast.

§ 2. Tuletõrje toetamise maksu õiendavad kindlustusseltsid ja ühingud, makstes selle ühel ajal tempelmaksuga Eesti Panga vastavasse osakonda.

§ 3. Sissetulnud summad antakse üle tuletõrje toetamiseks Kohtu- ja Siseministeeriumi juure asutatava tuletõrje kapitali deposiiti.

§ 4. Tuletõrje kapitalist määratakse toetusi kas rahas või komitee poolt muretsatud tuletõrjeabinõude näol 1) vabatahtlikkudele tuletõrje organisatsioonidele, kelle teotsemisvõime tõstmine vajalik, kuid kelle oma ainealine seisukord seda ei võimalda ja 2) omavalitsuse tuletõrje üksustele juhtudel, kui nende üksuste arendamine osutub kasulikumaks, kui kohapealsete vabatahtlikkude ühingute toetamine.

§ 5. Kapitali valitseb ja toetusi määrab Kohtu- ja Siseministri kinnitusel komitee, mis koosneb kahest Kohtu- ja Siseministeeriumi, ühest Majandusministeeriumi ja ühest Teedeministeeriumi esindajast vastava ministri määramisel, ühest Linnade liidu ja ühest Maaomavalitsuse Liidu esindajast nende Liitude määramisel ning ühest Üleriiklise Tuletõrje Liidu esindajast selle Liidu juhatuse määramisel ja kahest Eesti kindlustusseltside ühingu esindajast sama ühingu juhatuse määramisel. Peale selle võib komitee kutsuda koosolekutele asjatundjaid, kellele antakse sõnaõigus. Komitee liikmed oma ülesannete täitmise eest eritasu ega päevaraha ei saa.

§ 6. Tuletõrje toetamise maksu õiendamise järele valvavad maksuinspektorid, kelle korraldusel tasumata maks nõutakse sisse administratiiv korras.

§ 7. Kapitali valitsemise ja toetuste määramise lähema korra määrab Vabariigi Valitsus.

Uue seaduse maksmapanemise puhul.

Kaua oodatud tulekindlustuse preemiamaksuseadus on nüüd Riigikogu poolt vastuvõetud ja hakkas maksma „Riigi Teatajas“ ilmumise järele.

Selle seaduse tarvilikkusest on „Tuletõrje Teated“ es kirjutatud õige mitmel korral, sellest on räägitud tuletõrje koosolekutel, selle kohta on esitatud mitmed märjukirjad Kohtu-Siseministeeriumile, on käidud suusõnal asja liigutamas. Nüüd on see lõpuks teostatud.

Kuigi uues seaduses kõik nii ei ole, nagu oleks soovinud näha tuletõrje, tuleb uue seaduse maksmapanemist siiski väga tervitada.

Tuletõrje võib uue maksu läbi saada kuni 40.000 krooni aastas. Toetusi saavad kõik vabatahtlikud tuletõrje organisatsioonid, nii on tuletõrje kapitalist õigus toetust saada ka E. Ü. Tuletõrje Liidul, Maakondlikkudel Tuletõrje Kogudel ja kõigil üksikutel tuletõrje ühingutel.

Toetusi saab nüüd jagada kavakindla-

malt ja otstarbekohasemalt, kui seni. Toetussummad peavad olema ühtlasi ka erutussummadeks, mis sunnivad tuletõrje organisatsioone intensiivsemale tegevusele.

Uue seaduse § 4. järele on ettenähtud toetuse andmine ka omavalitsuse tuletõrje üksustele. See § 4. teine osa on aga vastolus praegu maksva Tuletõrje seaduse § 3. ja 4-ga.

Meil on praegu ainult kaks omavalitsuse tuletõrje üksust, mis võiks küsimuse alla tulla, need on Tallinna ja Tartu linna elukutselised tuletõrje üksused, kuid loodame, et need linnad, kes seni on suutnud oma tuletõrjet hästi arendada ja ajakohaste abinõudega varustada, ei tule ka nüüd osa saama vabatahtliku tuletõrje jaoks määratud tuletõrje kapitalist.

Komitees, kes valitseb tuletõrje kapitali üle ja määrab toetusi, on ainult üks tuletõrje esindaja, kuid usume kindlasti, et tema arvamistega ja ettepanekutega arvestatakse komitees kõige rohkem, sest tuletõrje esindaja seljataga sei-

savad kõik vabatahtlikud tuletorje organisatsioonid ja terve suur Eesti tuletorje pere.

Mõnede puuduste peale vaatamata on Eesti tuletorje uue seadusega saanud suure sammu edasi ja meil on põhjust rõõmustada. Kuid üldiselt ei tohi siiski liig suuri lootusi panna uue seaduse läbi saadavate toetuste peale. See 40.000 krooni on vä-

batahtlikkude tuletorjete aasta sissetulekust ainult 7%. Toetussummadega suudame rahuldada ainult väikese osa oma tarvidustest. Vabatahtlikul tuletorjel tuleb endiselt teha tööd täie energiaga, tuleb endiselt hankida sissetulekuid ja oma l jõul arendada ja edasiviia meie tuletorjet kasuks rahvale ja riigile.

Rõigile tuletorje juhtivatele tegelastele.

Riigifogu poolt 20. mail 1924. a. vastu võetud tuletorje seadusega pandi seaduslik alus Eesti tuletorjele. Paar nädalat tagasi võttis Riigifogu lisaks sellele uue, s. o. tuletorje toetamise maksu seaduse vastu, mis meie tuletorjele kindlustab umbes 4.000.000 senti iga-aastaselt toetust.

Praegusel raskel ja rahakehval ajal on sarnane toetus õige suur. Kuid see toetus on määratud neile tuletorjeile, kes oma ülesandeid elujõuliselt ja täiel määral täita suudavad.

See viimane nõue on õiglane ja loomulik, kuid paneb Riidule uue, suure kohustuse peale, s. o. rahajagamiskomisjonis õiglaste toetuse määramise.

Et Riit seda nõuet täiel määral täita suudaks, peavad kaasa aitama kõik tuletorje juhtivad tegelased, kes oma ülesande suuresti teadlikud.

Nii mõnelgi, kes heal meelel kaasa aidata tahaks, kerfib küsimus, kuidas seda teha.

Minu ettepanek: 1) ära saata õigel ajal Riidule oma tegewuspeegli, s. o. aasta aruande.

2) Kasuda õigel ajal Riidu liikmemaksu, „Tuletorje Teated“ tellimiskraha ja tehtud kauba võlad — et ära jääks kulud, mis teotud mitmekordsete meeldetuletustega.

3) Suurendada oma häälekandja lugejate arvu, sellega vähendades Riidule iga-aastase juurdemaksu häälekandja eest.

4) Osta kaupa ainult Riidu laost, ehk abiladudest, sellega suurendades kauba läbimüüki.

5) Selle eest hoolitseda, et tuletorje abinõud alati korras oleks, eriti talvel jäätamise eest kaitstud, sellega kaoks Riidul vajadus ette võtta kulukaid ootamata ülewaatusi.

6) Hoolitseda selle eest, et Riidu esindaja, kes kursuse, ülewaatusi, asjaajamise rewideerimist ehk propaganda kõnefoosolekut korraldab, aastapäeval ehk muul juhul seal viibib, põhjaliku ülewaate jaoks ühingu arenemisest, tegewusest ja kawatjustest.

Viimasel ajal on mitmed tuntud ja wilunud tuletorje tegelased, eesotsas Riidu juhatuse liikmetega, Riidule avaldanud nõusolekut väljasõite ettevõtta.

Seie kaasabil, lugupeetud tuletorje juhid, kui silmas peate eelpool tähendatud nõudeid, on Riidul võimalik saada kokkuhoidudega ja tuludega oma esindajate kaudu ühingu tegewust ja elujõudu põhjalikumalt tundma õppida ja seega ka õiglaste toetuse jagamisel nende tegewust hinnata ning nõudeid rahuldada.

Ühisel jõul suudame oma ülesandeid täita kodumaale kasuks ja ligimesele abiks.

W. Peterson,
Instruktori k.t.

Tuletorje kursuse Harfus.

Harfu wabatahtlik tuletorje ühing korraldas ühispäeval, 11. detsembril ühispäevalise kursuse jaostkonna päälkutele ja nende abidele. Ilmunud olid kõik 18 jaostkonna juhid.

Pärast peamehe A. S o r k i awamiskõnet pidasid loenguid instruktori k. t. W. P e t e r s o n ja „Tuletorje Teated“ tegew toimetaja E. Letsmann.

Õhtul oli omawaheline koosviibimine, mis mõddus heas tujus.

Harfu w. t. ü. on oma liikmete arwu ja jaostkondade rohke poolest esimesel kohal Eesti maa-tuletorjes. Ühingul on kawatjus lähemal ajal muretseda omaale mootorprits.

Eesti tuletõrje 1931. aastal.

Mida jutustavad meile ühingute aruanded.

I Tuletõrje maal.

Tuletõrje organisatsioonide arw. 1. novembrists 1932. a. tegutses maal 526 tuletõrje organisatsiooni, möödunud aastal samal ajal oli neid 509, seega on aasta jooksul juure tulnud 17 uut tuletõrjet. Maa tuletõrjete hulka on arvatud ka kõik alewite tuletõrjed, sest nende tegewuse ala ei piirdu mitte ainult alewiga, waid ka alewi ümbrusega, külades ja taludes. Kõik maal asunud tuletõrjed on wabatahtlikud, ehk nende 526 organisatsiooni hulgas on nimepidi mõned walla-omawalitsuse, wastastikuse kindlustuseltsi ja riigimõisa tuletõrje komandod.

Maafondade järele oli tuletõrjesid: Wirumaal 105 (102, 100), Tartumaal 77 (78, 77), Harjumaal 57 (55, 53), Wiljandimaal 47 (46, 41), Pärnumaal 46 (43, 38) Wõrumaal 45 (43, 35), Petserimaal 40 (39, 36), Järwamaal 41 (37, 35), Läänemaal 32 (27, 22), Walgamaal 20 (20, 20), Saaremaal 18 (16, 12). Klambrites on tuletõrje organisatsioonide arw 1930. ja 1929. aastatel.

Kus puuduvad tuletõrjed, ehk on need asutamisel? Tuletõrjed puuduvad weel ehk on asutamisel **Tartumaal**: Kirepi, Pikkuse, Raadi, Saare, Uderna ja Wana-Otepää wallas. (Otepää alewis on tuletõrje). **Wiljandimaal**: Udawere, Loodi, Lustiwere, Rutikwere, Tarwastu. (Tarwastu-Mustla alewis on tuletõrje), Wana-Wõidu ja Uue-Põlksamaa wallas. **Pärnumaal**: Rihnu, Pöõgle ja Wee wallas. **Wõrumaal**: Krabi, Rogosi ja Wastje-Koosa wallas. **Läänemaal**: Jõgisoo, Kalju, Kolo-were, Sipa, Wigala, Wormsi (asutamisel) ja Wõnnu wallas. **Saaremaal**: Ruhno wallas.

Puudub tuletõrje weel 27 wallas (möödunud aastal 34 wallas ja 1930. a. 60. wallas).

Aruandeid saatsid E. Ü. Tuletõrje Liidule tänawu aastal 269 ühingut. Liidul on 491 liiget, ja kõik Liidu liikmed on põhikirja järele kohustatud saatma oma tegewuse- ja kasjaarauanded Liidu juhatusse. Seda on tuletõrje ühingutele alataja küll „Tuletõrje Seated“es, küll ringkirjades meele tuletatud, kuid sellest hoolimata on 222 ühingut oma kohuse täitmata jätnud, pole saatnud aruannet. Miks? Aruannete saatmine on siiski edenenu, 1931. a. saatsid 223 ja 1930. a. 147 ühingut oma aruanded Liidule.

Aruannete saatmine on väga tarwilik ja kõik ühingud peaksid hoolt kandma, et aruanne kohe pärast peakoosoleku kinnitamist, saaks saadetud Liidu juhatusse.

Liikmed. Liikmeid oli 269 ühingul 18.154 tegewliiget, 2198 toetajaliiget ja 223 auliiget. Keskmiselt oli igal ühingul 67—68 liiget. Üle saja liikme oli 47 ühingul, alla 30 liikme 29 ühingul, kõige wähem liikmeid, 13, oli kahel ühingul. Kõige suuremad ühingud maal on Esna 422 l. ja Sarku 377 l.

Toetajaid liikmeid oli 141 ühingul kokku 2198 liiget, keskmiselt 15 liiget ühingu kohta. Oleks soowitaw, kui ühingud oma toetajate liikmete arwu tõstaks, tegewliikmeteks peaksid olema nooremad mehed, toetajateks liikmeteks wõiwad olla aga kõik. **Naisliikmed** on pea igal pool arvatud toetajate liikmete hulka, eriliselt naisjaoskondi on maal weel üsna wähese, on teada ainult paar kolm ühingut, kes asutasid naisjaoskonnad. Naisjaoskondade asutamise ja toetajate liikmete kogumise peaksid kõik ühingud wõtma oma lähemasse töökawas, sest mida rohkem sõpru ja toetajaid on meil, seda tugewam on tuletõrje.

Kui neil ühingutel, kes oma aruandeid ei saatnud Tuletõrje Liidule, on sama palju liikmeid, siis wõib kõigi maal tegutsewate tuletõrje ühingute liikmete arwu kokku arwata: tegewliikmeid 32.000, ühes toetajate ja auliikmetega 37.000. Küllalt suur pere.

Kes on ühingute juhtiwad tegelased. Aruannetes on märgitud ka juhtiwate tegelaste amet ehk elukutse. Selle järele oli 156 e si m e h e hulgas: 93 põllumeest, 20 kaupmeest, 6 konstaablit, 5 õpetajat, 5 töösturit, 5 käsitöölisi, 5 töölist, 2 arsti, 2 wallasekretäri, 2 ametnikku, 2 metsawahti, 1 adwokaat, 1 insener, 2 apteekrit, 1 näitleja, 1 laewakapten, 1 ärijuht, 1 mölder, 1 kalur. 150 p e a m e h e hulgas oli: 69 põllumeest, 22 käsitöölisi, 22 töölist, 11 kaupmeest, 10 õpetajat, 4 wallasekretäri, 4 töösturit, 4 riigiametnikku, 4 meerit, 3 konstaablit, 2 ehitusmeisterit, 2 masinisti, 1 kindl.-seltsi inspektor, 1 metsnik, 1 adwokaat, 1 salmilaulja, 1 wabriku juhataja, 1 ärijuht, 1 raamatupidaja, 1 apteeker.

774 juhtiwast tegelasest (esimees, peamees, abipeamees, warahoidja ja laekur) olid: 418 põllumeest, 86 käsitöölisi, 66 kaupmeest, 48 töölist, 28 õpetajat, 12 konstaablit, 11 amet-

nifku, 4 majaomanifku jne. Intelligent elu-
kutsega on 15—16%.

Ühingu peafid püüdma wõita oma te-
gelasiks rohkem maal elutsewaid haritlasi.

Tulekustutusabinõud: 269 ühingu oli
koku 644 käspriiti, 20 mootorpriiti, 4 auru-
priiti, 165 hüdropulti, 22 keemilist käskus-
tutajat, 11 fargupriiti, 14 wäljatõmberedelit,
4 mehaanilist ja 279 mitmesugust redelit.
Käspriitse on 38 eriwabrikust, paljud ühin-
gud fahjuks ei nimeta aruandes oma priiti
wabriku nime, ehk tähendawad, et see on
teadmata. Rõige rohkem on tarwitusel aru-
annete järele Jürgens ja Ko. (109), Langen-
sieneni (96), Mällmani (52), Teguri (30),
Tehniku (20), Eisti (11) jne. wabrikute priitse.
Rahjuks on tarwitusel olewad priitid wäga
mitmesugust süsteemi ja wäga mitmemõõ-
dulised, mis takistab üksikute ühingute koos-
tööd tulekustutamisel. Hüdropulte on endi-
selt wähe, kuid nende ühingute arv on
siiski kaswanud, kes omale muretsefid hü-
dropuldid. Mõõdunud aastal oli 65 ühingu
126 hüdropulti, tänawu aga 119 ühingu
165 hüdropulti, 22 keemilist kustutajat ja
11 fargupriiti. 150 ühingu puuduwad hü-
dropuldid. Igasugused tulekustutusabinõud
puudusid 6 ühingu.

Keskmiselt tuleb iga ühingu kohta rohkem
kui kaks käspriiti. Mootorpriitse on ainult
alewikkude ja alewite tuletõrjetel, auru-
priitid — Port-Kunda, Narwa-Jõesuu ja Jaama
tuletõrje ühingutel.

Üldiselt on tulekustutusabinõude arv pi-
sut tõusnud. Kokku on 526 ühingu kasu-
tada ümmarguselt 1000 käspriiti.

Silma puutub aruannetest, et maal wõrd-
lemisi wähe on redelid, ei ole ju nende
järele wäga suurt tarwidust, on ju maal
majad madalad ja igas talus leidub re-
delid, kuid siiski kaebawad paar ühingu,
et redelite puudus teeb takistusi tulekustuta-
misel ja awaldawad soowi, et walla fund-
määrusega tehtaks kohuseks, et igas talus
olgu redel, mis ulataks katuseni.

Woolikuid oli 269 tuletõrje ühingu koku
31.524 meetrit furwewoolikuid ja 2.529 meetr.
imew-woolikuid. Keskmiselt tuleb iga priiti
kohta 47 meetrit furwewoolikuid ja 3,75
meetrit imew-woolikuid. Kui aga maha
arwata wanemad ja alewites asuwad ühin-
gud, siis tuleb woolikuid ühe priiti kohta
mitte üle 30 meetri. Woolikute wähe-
suse üle kaebawad wäga paljud ühingu,
tulekustutamisel on woolikute puudus suure-
maks takistuseks ja puuduseks.

Woolikute mõõdud. Woolikute mõõdudes
näib ühingutes walitsewat täielik segadus.
Aruannetes on märgitud nii mitmesuguseid

mõõdusid, küll millimeetrites, tollides ja sen-
timeetrites. Nii on märgitud, et woolikuid
on 30, 31, 32, 36, 37, 38, 40, 43, 44, 45,
50, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 60, 63, 74, 88,
90, 100, 140 millimeetritelisi, $1\frac{1}{4}$, $1\frac{1}{2}$, $1\frac{3}{4}$,
2, $2\frac{1}{4}$, $2\frac{1}{2}$, 3 tollilisi, 4, 4,5, 5 sentimeetri-
lisi jne. Tõepoolest ei wõi nii mitmemõõ-
dulisi woolikuid olla, waid woolikute mõõ-
dud ei ole selged ka ühingutele enestelegi.
Rõige rohkem näib siiski olewat 52 mm.
(2-tollilisi) woolikuid 12.962 meetrit, 44 mm-
($1\frac{3}{4}$ -tollilisi) 5586 m. ja 38 mm. ($1\frac{1}{2}$ -tollil-
lisi) 4297 meetrit. Diets tuleks käspriitide
ja wäikemootorpriitide jaoks normeerida need
kolm mõõtu ja nende kohaselt tulewikus wal-
mistada ka kõik ühendajad ja priitide awauseid.

Ühingute warandus. 269 ühingu oli
1931. aasta lõpuks warandust koku 1.455.296
krooni wäärtuses, keskmiselt iga ühingu kohta
5410 krooni (1930. a. 4810 fr.). Kui ühin-
gute wõlg 131.950 krooni maha arwata, jääb
wõlgadest waba warandust 1.323.346 krooni
wäärtuses. Oma maja on 70 ühingu, priit-
fiktuurid on 136 ühingu. Priitfiktuurid puu-
duwad 133 ühingu, 36 ühingu on priiti-
kuuri ehitamine käsil ehk kawatsusel, 20 ühin-
gut ehitawad maja kas üksinda ehk teiste
kohapealsete ühingutega üheskoos.

Ühingute wõlg. 132 ühingu oli aasta
lõpuks koku 131.950 krooni, keskmiselt 1000
fr. ühingu kohta. Suurem wõlg ühel ühin-
gu on 13.314 krooni, kõige wäiksem wõlg
2 fr. Suuremad wõlad on kõik ühenduses
ühingu majaga. Nii mitugi ühingu, kes
ehitafid suured majad suurte wõlgadega on
nüüd raskustes ja peawad kogu oma ener-
gia kulutama selleks, et kuidagi tasuda wõla-
protsente ja korraldada omi wõlgu. Maja-
ehitamiseega tuleb olla ettewaatlik ja mitte
wõtta oma peale koormat, mis käib üle jõu.
Diets teewad need ühingu, kes rahwamaja
ehitamiseks ühinewad teiste kohalikkude selts-
sidega ja ühingutega. Tuletõrje ühingu
peafid esijoones alati filmas pidama oma
ülesannet — see on korraldada tuletõrjet ja
tulekaitset, kõik muu on wäheha tähtsusega
ja peab jääma tahaplaanile.

Ühingute fiske-tulekud. 269 ühingu fiske-
tulek oli 1931. aastal koku 237.434 krooni,
keskmiselt iga ühingu kohta 882 krooni (1930. a.
881 fr.). Raskelt ajast hoolimata on ühin-
gute fiske-tulek jäänud üldiselt 1930. a. tase-
mele. Maa tuletõrje ühingute fiske-tulekute
allikatest on peod ja näitemüügid endiselt
esimesel kohal. Pidudest ja näitemüükidest
said tuletõrje ühingu ühokolmandiku kogu
oma fiske-tulekust — koku 75.818 krooni,
peokulud 29.002 krooni maha arwata jääb
puhtaks fiske-tulekust 46.816 krooni. Nagu

waremalt, nii kaebawad ka nüüd tuletõrje ühingud, et peofulude juures on väga tähtis osa lõbusustumaksul maawalitsustele. Tuletõrje seadus näeb küll ette, et maawalitsused peawad oma eelarwesfe wõtma $\frac{1}{4}\%$ tuletõrje kuludeks, kuid tegelikult fulutawad nad tuletõrje peale vähem, kui saawad tuletõrje ühingutelt lõbusustumaksu. 42 ühingat ei korraldanud pidusid.

Omawalitsuse toetus, peaaesjalikult walla omawalitsuse toetus on 1930. aastaga võrreldes pisut tõusnud. Omawalitsused andsid 225 ühinguale toetust kokku 24.945 krooni ehk keskmiselt 110 krooni ühingu kohta (1930. a. 22.375 fr.). Kindlustussektid — pea eranditult walla wastastikkused kindlustussektid — toetasid 130 ühingat 10.305 krooniga (1930. a. 7.958 fr.), keskmiselt iga ühingu kohta 79 krooni.

28 ühingat ei saanud mingit toetust.

Korjandust korraldasid 208 ühingat ja said sel teel kokku 14.869 krooni (1930. a. 171 ühingat 14.572 fr.). Korjanduse summa on tänawu läinud tagasi, mida mõjutab rahafehw aeg.

Sissetulekute aruanded näitawad, et kus on agarad tegelased, kus korraldatakse pidusid, näitemüüke, korjandusi, seal on sissetulek peaaegu endine. Kus aga tegelased loiid ja tegewus unine, seal on sissetulek endiselt väike. Seisfeks näitawad aruanded, et meie maatuletõrje ühingute sissetulekute hulgas on toetuste osa ainult $\frac{1}{8}$, ühingud elawad ja töötawad omal jõul ja nende kasu läbikäik on küllalt aukartustärataw.

Ühingute wäljaminekud. 269 ühingul oli wäljaminekuid kokku 232.904 krooni ehk keskmiselt 865 krooni (1930. a. 870 fr.) ühingu kohta. Wäljaminekutest läheb suurem summa 42.167 fr. uute abinõude mureksemisfeks. Pidufulud olid 29.002 krooni. Mitmel ühingul on suuremad ettewõtted, nagu kino, trahter, õllepood, nende läbikäigud on suured, kuid ei ole näha, et laialdased ja suured ettewõtted ühinguale väga suurt tulu tooks. Kui on sissetulekud suuremad, siis on ka wäljaminekud sama võrra suuremad.

Häire ja tulekahjust teadaandmine on paljudes ühingute piirkondades korraldatud maawalitsuse jundmäärusega. Häire abinõudeks tarwitatakse 224 ühingu häire- ehk signaalpasunat, 44 ühingu häirekella, 32 ühingu kirikukella, 13 ühingu wabrikumilefid, 33 ühingu lokulaudu, 70 ühingat tarwitawad telefoni. Et 269 ühingust wõtawad tarwitada ainult 70 ühingat telefoni, see on kurb nähe ja näitab, et häire ja tulekahjust teadaandmise korraldus meie tuletõrjete on nõrk. 22 ühingat tarwitawad tu-

letõrje häirimisfeks käsikjalgu. Elektri signaalkellad on ainult Kilingi-Nõmme ja Sindi wabriku tuletõrjetel. Üks ühing märgib, et tulekahjust teadaandmine sünnib „suusõnal“, teine et tulekahjust antakse teada „küla künnikude kaudu“, kolmas, et tulekahjust teatatakse lähemasse jaoskonda, kes siis alarmeerib tuletõrje.

Kiirest tulekahju teadaandmisest ja kiirest tuletõrje häirimisest oleneb suurel määral tulekustutamise tagajärg ja sellepärast tuleb selle korraldamisele suurt rõhku panna. Signaalpasun, ehk muu tulekahjust teadaandmise abinõu peab olema igas majas ja talus, nagu seda nõuab maawalitsuse jundmäärus. Asja peab korraldama kohalik wallawalitsus. Tuletõrje ühingutele tuleb soowitada selles asjas käia käsitäes wallawalitsustega. Samuti peaksid wallawalitsused enne asja korraldamist ära kuulama kohaliku tuletõrje nõuded ja arwamised.

Komandode tegewus. 269 ühingust wõt- sid 1931. a. tulekustutamiseft osa 176 ühingat. Nendel 176 ühingul tuli kustuda tuld 488 korda. Kustutamistõöl olid 12.837 meest, keskmiselt iga tulekahju juures 26 meest. 75 ühingul oli tegemist ainult ühe tulekahjuga, kuid 101 ühingul rohkem kui ühega kokku 413 tulekahjuga. Põserimaal on ühinguid, kes aasta jooksul olid tulekustutamisel 12—20 korda. Suurem osa tulekahjusid olid wäikesed ja keskised.

Harjutused. 269 ühingust ei korraldanud aasta jooksul mitte ühtegi harjutust 40 ühingat. 66 ühingat korraldasid aasta jooksul ainult ühe harjutuse, 45 ühingat kaks harjutust, 27 ühingat 3 harjutust ja 91 ühingat 4 ja rohkem harjutust. Üldse korraldasid 229 ühingat kokku 851 harjutust, millest wõtsid osa 26.630 meest, keskmiselt igaft harjutuseft 31 meest. Walwefordasid oli 1719 korda ja nendest wõtsid osa 7650 meest.

Kõiki wäljaastumisi, tulekahjudel, harjutustel, walwefordadel, üldhäiretel ja paraadidel oli kokku 3167 korda ja nendest wõtsid osa 55.787 meest, keskmiselt igaft wäljatulekust 17 meest.

Ei saa welda, et meie tuletõrje komandode tegewus oleks olnud küllalt intensiivne. Kui maha arwata üksikute agaramate komandode tegewus, siis peab ütleva, et ettewalmistaw tegewus on olnud kaunis loid. 40 ühingust see on $\frac{1}{6}$ aruandjateft pole korraldanud ühtegi harjutust, 66 ühingat ehk $\frac{1}{4}$ aruandjateft on korraldanud ainult ühe harjutuse. 45 ühingat ehk $\frac{1}{6}$ on korraldanud 2 harjutust. Üks ehk kaks harjutust terwe aasta jooksul on liig wähe, sellega ei juudeta hoida mees-

fonda alati wõitluswalmis ja lõõgiwormis. Minult ükskolmandik, 91 ühingut, on teinud rohkem intensiivsemat tööd.

Normaalseks loetakse üks harjutus igas tuus ja 4—6 üldharjutust aastas.

Misjuguuste puuduste üle kaebawad ühingud? Puudused on enam-wähem endised: Puudulikud ja liigwäheseid tulekustutus-abinõud, wähepritse, wähe woolikuid, tarwis oleks suitsumaskefid, uusi pritse, mootorpritse jne. Weepuudus ja weewedamise abinõude puudus on üldine nähe, Mitmed ühingud kaebawad, et hobustega ei jõua küllalt kiiresti tulekahju kohale, waja oleks autosid, mootoriseeritud weoabinõusid. Mõned ühingud kaebawad weel tegelaste puuduse ja meeskonna loiduse, nõrga distsipliini jne. üle. Üldine kaebtus on, et rahapuudus takistab abinõude muretsemist, pritsikuuri ehitamist ja muude kawatjuste teostamist.

Üksikute ühingute tegewusest ja kawatjustest. Fitinka w. t. ü. Wirumaal, kawatseb osta mootorpritsi. Raarli ühing Wirumaal kawatseb osta weoauto ja selle ümberehitada tuletõrjeautoks, „sest hobustega jõuab liig hilja kohale“. Kadrina tuletõrje kogub kapitali mootorpritsi ostmiseks. Kandle w. t. ü. kawatseb korraldada kursusi mitte ainult meeskonnale, waid ka pere-naistele. Runda wabriku tuletõrje korraldas wõistluse, millest asja wõttis 78 meest. Narwa-Jõesuu ühingul on kawas tuletõrje kaewude ehitamine ja wannade parandamine. O. w. t. ü. muretseb aasta jooksul peamehele mütsi ja ostis ühe hüdropuldi. Puhkova ühing kawatseb muretseada lipu. Purtse w. t. ü. puudub pritsikuur, kawatseb aga muretseada muusikatoorile riistad. R. walla ühing muretseb aasta jooksul signaalfella, trummi ja 16 wormimütsi. Sihula w. t. ü. kaebab, et weemuretsemine on raste, talupidajad ei anna abi, wallawalitjuse korraldus tegemata. Järwakaandi ühingul on 6 seljaskantawat hüdropulti, kawatseb weel osta. Nõwa

walla w. t. ü. kawatseb muretseada igasse külla ühe pritsi. Raafiku w. t. ü. kaebab halbadetee üle. Woose w. t. ü. otustas asutada raamatukogu. Silmsi ühing tahab põllutõrjeministeriumilt osta ehk rentida endise Silmsi härrastemaja selt-simajaks, Piketja w. t. ü. on raamatukogu, kaebab, et weoabinõusid ja häärepasunaid wähe. Mäo w. t. ü. on kolm pritsikuuri ja kawatseb ehitada weel kaks. Siutsalu kawatseb osta puhk-pilliid muusikatoorile. Järwa-Jaani kawatseb oma majasse sisse seada elektriwalgustuse. Sihula w. t. ü. kaebab, et koostöö on nõrk, osawõtt harjutustest wäike, Suuremõisa w. t. n. piirkonnas on häärekord puudulik ja wett wähe. Ubia w. t. ü. on mootorpritsi muretsemise rahapuudusel edasi liikunud. Oma autod on Wändra, Wõhma, Tarwastu-Mustla tuletõrje ühingutel. Raagjärwe asutab mootorpritsi ostmiseks fondi. Puka w. t. ü. on raamatukogu 633 köitega. Ühing saab restoraanist tulu aastas 1000 fr., kulusid jamal ajal 1045 fr. Elwa w. t. ü. ostis autoaluse ja ehitas selle tuletõrjeautoks. Kallaste ühing kawatseb osta mootorpritsi, samasugune kawatjus on Lohusuu tuletõrjel. Saius-Tähwere ühingul on kawatjus muretseada igale jaoskonnale 1—2 hüdropulti ja korraldada tuleasemete järeelwaatuse oma ringkonnas. Rõpina-Rõsna ühing kawatseb muretseada rohkem hüdropulte.

Kolmkümmendkaks ühingut kawatsefid muretseada uusi käsipritse.

Meie toonud siin ainult osa ühingute kawatjustest ja soowidest.

Raskest ajast hoolimata tehakse igal pool tööd ja meie tuletõrje maal areneb ja sammutub edasi, ehkki wäikeste sammudega. Soowime, et kõikjal jatkataks tööd endise püsikususega ja suurema energiaga.

— n.

Ostke oma tarvidused ainult Liidu laost.

E. Ü. Tuletõrje Liidu juhatus on Liidu laos olevate kaupade hindasid revideerinud ja paljude asjade hindasid alandanud. Juhime kõigi ühingute tähelepanu kaane küljel oleva hinnakirja peale. Püüdke võimalikult kõik oma ostud teha Liidu laost. E. Ü. Tuletõrje Liidu kaubaladu on kõikide tuletõrje ühingute übine omandus ja kasu, mis kaubamüügist üle jääb, ei lähe üksikute kasuks, waid jääb Eesti tuletõrje perele. Pidage alati meeles, et ühendus teeb tugevaks. Mida kindlamini püüame kokku hoida, seda paremini jõuame edasi. Tuletõrje üks lipukiri on: „Üks kõigi eest, kõik ühe eest!“

Tuletõrje ülesanded talwe tulekul.

Guwi on möödunud, käes on pifad ja pimedad õhtud ja warsti tuleb wali pafane külma ja lumega, tuletõrje ei saa enam korraldada wäliseid harjutusi, mihm, lumi, külm ja pimedus takistawad. Kuid tuletõrje tööl ei ole kunagi wahaeaga, tuleb olla alati walmis, sest tulekahju ei küsi aasta-aegadeft, tuleõnnetus võib juhtuda igal ajal. Kuid talwe tulekul on tuletõrjel tarwis fiiski erilisi korraldusi, et olla alati wõitluswalmis.

Pritsi kuuri d tulewad hoolega järele waadata, kas katus ehk sein ei lasse kustilt fisje wett wõi lund. Kas afnaruudud on terwed, kas uks ja ukse luff on korras. Leitid puudused tulewad wiibimata kõrwaldada, kõik wead parandada. Pritsi kuuri ukse luff tuleb õlitada, et luff fergesti käiks lahki ja finni. Wõtmeid olgu mitu ja nende hoiukohad kõigile teada, üks wõti olgu pritsi kuuri juures sellekohases klaasseinaga kasti feses, hädakorral võib klaasi purustada ja wõti on käes.

Pritsi kuuri ümbrus olgu puhast ja tee pritside läbikäiguks waba.

Pritsi kuuris olgu laternad ja petroleumi fakkid korras, lambid fäidetud petroleumiga. Riiunlad ja titud olgu käepärast, pimedal ajal tuleb walgustusabinõusid alati waja.

Pritsi d tulewad enne külma tulekut lahki wõtta ja hoolega kuuwats pühkida ja fergelt õlitada, fiis pole karta, et nad finni külmaks. Igaks juhtumiseks olgu aga pritsi kuuris walmis denatureeritud piiritust, millega on hõlbus lahki sulatada finnikülmanud pritsi. Pritsi d olgu kuuri paigutades täiesti korras, nii et nendega võib aega-

wiitmatult wälja sõita kui hiiwab häirepafun.

W o l i k u d tulewad samuti hoolega järelewaadata, hästi kuiwatada ja kui tarwis parandada. Wõolitud olgu õieti ja hästi kofkupandud, nii et õnnetuse korral on kofhe tarwitamiswalmis.

R o m a n d o t ö ö. Kuigi sügifel ei saa korraldada wäliseid harjutusi, ei tohi komando minna „talweunene“. Tuleb korraldada teoreetilisi õppusi, kus läbi wõetakse tuletõrje töö teoreetiliselt. Opperaamatuks on waga kohane „Tulekustutuse õpetus“, mis ilmud „Tuletõrje Teated“ lifjana ja on nüüd saada ka eraraamatuna. Dieti teeb see peamees, kes selle raamatu wõtub läbi oma meestega peatüki kaup. Kui leidub ruume, wõiks korraldada ka riwiõppust ja wõimlemist. Wõimlemine hoiab mehed wärsked ja riwiõppus on tarwilik diftsipliini pidamisel ja kaswatomisel.

Ü h i n g u j u h a t u s e t ö ö. Aasta lõuab lõpule, tuleb fisje nõuda toetajatelt liikmetelt ja teistelt liikmemaksud ja muud arwed. Arwed ja raamatud olgu aasta lõpuks korras, nii et aruande võib kofku seada kofhe uue-aasta alul. Aasta lõpul wõetakse kofku tehtud töö ja tehakse tulewiku kawatsusi, seatakse kofku eelarwe. Mida warem sellega hakkama saadakse, seda ladusamini läheb töö uuel aastal edasi.

Aasta lõpul argu unustatagu, et waja on tellida „Tuletõrje Teated 1933. aastaks“.

Tuletõrjel on tööd igal ajal! Ka talwe tulekul tuleb olla alati walmis!

Maakondlik tuletõrjekursus ja 3. Järvamaa tuletõrjepäew Paides 5. ja 6. novembril.

5. ja 6. novembril elas Järvamaa pealinn, Paide, tuletõrje tähe all. Peeti tänavu aastal neljas maakondlik tuletõrjekursus ja Järvamaa tuletõrjepäew, mis oli järjekorras kolmas Järvamaal. Osavõtjate hulgaga wõitis Paide rekordi. Paidesse oli ilmunud 28 Järvamaa tuletõrjest kokku 240 osavõtjat.

Paide tuletõrje oli külaliste auks ehtinud lippudega ja rohelisega pritsimaja,

tuletõrjekodu ja kursuse koha — kodanikude klubimaja. Lippude ja rohelise wahel oli suur silt „Tere tulemast tuletõrje!“

Paide v. t. ü. tuletõrje oli kursuse korraldamiseks teinud hoolast tööd, osavõtjatele oli muretsetud maksuta õõmaja ruumid, hoolitseti, et saadaval oleks tee ja wõileivad, wõimalikult odawa hinnaga. Kursuse juhatajaks oli agar ja wäsimatu peamees A. Grünberg.

Hea korraldus tagas, et kõik läks hästi. Kursuse avas Paide v. t. ü. esimees hra C. Thomson — lühikese tervituskõnega. Tervitasid ja soovisid head kordaminekut E. Ü. Tuletõrje Liidu nimel V. Peterson ja kohaliku politsei poolt komissar Tilling, Loenguid pidasid E. Tetsmann, V. Peterson, Dr. Gutfeldt, A. Grünberg, B. Grünberg, Järvamaa spordiliidu instruktor Topmann ja esimees H. Vehm. Praktilisi töid juhtisid A. Grünberg ja B. Grünberg. Paide tuletõrje ronijate ja pritsijaoskonnad demonstreerisid omi võimeid.

Paide v. t. ü. pritsimajas, mille juureehitus sai hiljuti valmis, võisime näha eeskujulikku korda ja puhtust. Kõik pritsid ja teised abinõud olid korras ja võitlusvalmis, voolikud õieti ja hästi kokku pandud kas asplitel ehk riilitel, kõik nummerdatud. Uudiseks oli seinal Paide linna kaart, kuhu olid märgitud kõik veevõtu kohad. Paidel puudub veevärk. Veekorraldajatel on igal mehel nimekiri veevõtu kohtadest, kus on juurde märgitud ka iga veevõtu koha umbkaudne veehulk. Paide tuletõrje hoolitseb, et veest ei tuleks kunagi puudust, ehitades veekaeve ja veereservuaare. Tänavu aastal paigutati turuplatsile maa sisse suur vana aurukatel veereservuaariks.

Pühapäeval korraldas Paide tuletõrje kuiva harjutuse pritsimaja juures ja tulekustutuse manöövri turuplatsil. Manöövrist võttis osa ka Türi vabatahtlik tuletõrje oma löökautoga. Paide tuletõrjel on kaks mootorpritsi. Tuleviku tegevuskavas on esimeses järjekorras löökauto (tank-auto) muretsemine.

Harjutusel ja manöövri näitasid Paide tuletõrjujad head väljaõpet ja distsipliini, Paide tuletõrje juhid seisavad omal kohal, tehakse tööd suure armastuse ja huviga.

Pühapäeva hommikupoolt kella 11—1 peeti 3. Järvamaa tuletõrjepäeva. E. Tetsmann andis lühikese ülevaate Järvamaa tuletõrjete seisukorrast ja ülesannetest. Läbirääkimiste järele võeti vastu resolutsioon, millega Järvamaa tuletõrjepäev pöörab E. Ü. Tuletõrje Liidu poole soovivaldusega, et Liidu juhatus väljatöötaks ja Kohtu-siseministri kaudu esitaks vabariigi valitsusele lõbustusmaksu muutmise seaduse-eelnõu, et tuletõrje peod oleksid vabastatud lõbustusmaksust.

V. Peterson kõneles tuletõrje ja tulekaitse tähtsusest. Kõne lõpul võeti vastu vastav resolutsioon.

Tähtsamaks küsimuseks tuletõrjepäeval oli Järvamaa tuletõrjekogu asutamine. Maakondliku tuletõrjekogu asutamisest andis seletust E. Tetsmann. Otsustati ühel häälel asutada Järva maakondlik tuletõrjekogu. Eeltööde tegijaks valiti seitsmeliikmeline komisjon: C. Thomson ja A. Grünberg Paidest, R. Tarkmann Türiilt, V. Kalle Mäost, H. Gustel Esnast, J. Saar Järva-Jaanist ja J. Leesmann Tapalt.

Komisjon pidas oma esimese koosoleku sama päeva õhtul, kus seati üles mitmed tähtsad põhimõtted.

Üldiselt möödus Järvamaa tuletõrjepäev ja maakondlik kursus ühesmeeles ja hea tujuga. Võime loota, et see kursus ja tuletõrjepäev kannab head vilja ja aitab kaasa tuletõrje arenemisele Järvamaal.

— n.

Kas ei tuleks tuletõrje nimetusi muuta?

Meie vanemad tuletõrje ühingud olid alguses puht saksa seltsid, kus valitses saksa keel ja meel. Hiljem said eestlased tuletõrjes enamuse ja võtsid juhtimise oma kätte. Nimetused tõlgiti sõna-sõnalt eesti keelde ja nii on jäänud meile sarnased nimetused nagu „peamees“, „jaoskond“, „jaoskonnaülem“, „ülemate nõukogu“ jne.

Kas ei oleks kohasem võtta „peamehe“ ja „ülemate“ asemele tarvitusele sõna „päalik“. Sõna „päalik“ on läbilõõnud kaitseliidus ja kõlbaks väga hästi ka tule-

tõrjele. „Peamehe“ asemel „päalik“ N. N. tuletõrje päalik. „Jaoskonna“ asemele võiks väga hästi võtta tarvitusele „kompanii“, 1, 2, 3 pritsikompanii, mootorpritsi kompanii. Kompanii jaguneks rühmadeks, rühmad jagudeks. „Jaoskonna ülema“ asemele „kompanii päalik“.

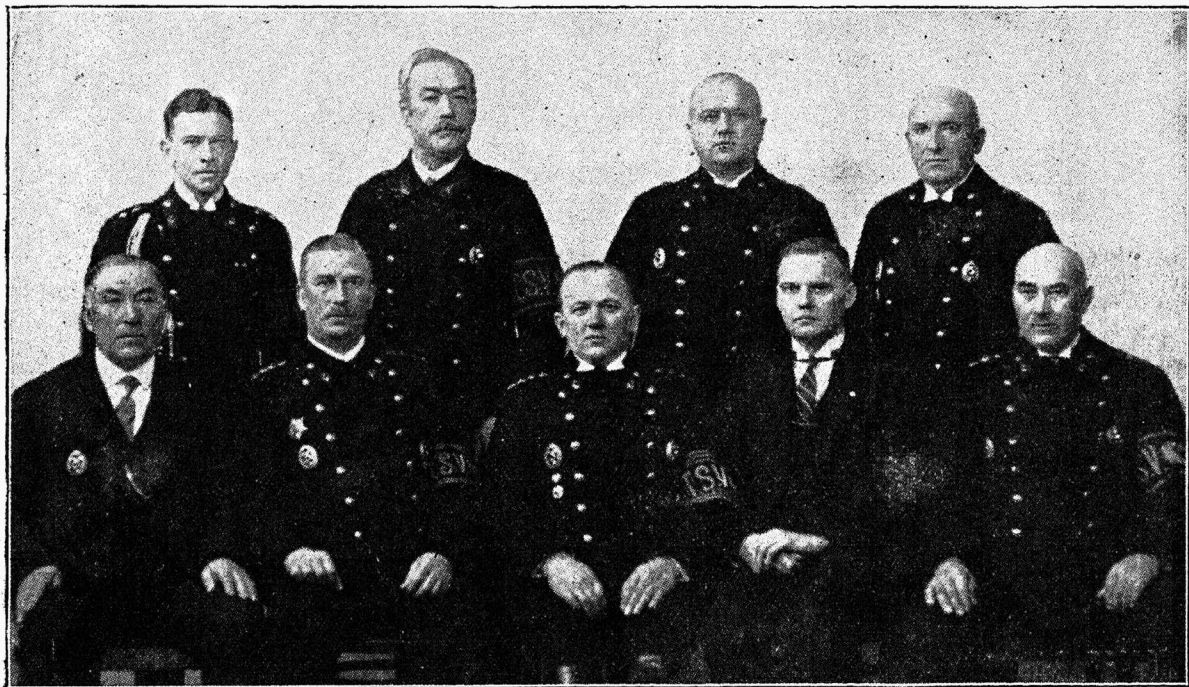
Loodan, et tuletõrje tegelased oma arvamist avaldaks tuletõrjes tarvitusel olevate nimisõnade muutmise kohta.

Noor tuletõrjuja.

Tallinna Sadama v. t. ü. 10. aastane.

22. okt. pühitses T. S. v. t. ühing oma 10. aasta tegevuse juubelit. Jahimeeste klubi ruumides peetud tagasihoidlikust aktusest võtsid rõõmustavalt suurel hulgal osa Tallinna, Nõmme, Kopli j. t. tuletõrje ühingute esindajaid, mis allakriipsutab Tallinna S. v. t. ü. head vahekorda teiste ühingutega. Aktus külvati üle tervitustega ja annetati lipu naelu kokku 8 tükki.

Sadama v. t. ü. on püüdnud kõige tihedamat kontakti luua elukutselise tuletõrjega, mis ka väga hästi korda on läinud ja mida iseäranis õhutanud ja soodustanud on lugupeetud h-ra E. Berggrün, kes Sadama tuletõrje lentsalga ülem ja S. v. t. ü. juhatuse liige. Ka E. P. Ristiga on Tallinna S. v. t. ü. koostöö mõttes sidemeid loonud ja need sammud, mis ühing

Tallinna Sadama v. t. ü. juhatus.

T. S. v. t. ü. asutajateks olid töölised ja ametnikud, kelle südamele Tallinna sadama heakäekäik ja julgeolek nii lähedane oli, et nad suure osa omast vabast ajast selle kaitseks ohverdasid.

22. oktoobril 1922. a. peeti asutamise koosolek ja valiti ajutisse juhatusse h-rad L. Stamm, V. Teinmann, J. Kesküll, A. Timosko, V. Vunk ja V. Kinter.

20. märtsil 1923. a. valiti juhatusse Trankmann, Timosko, Kesküll, Teinmann. Siit peale algas ühingu vaevarikas ja raske töö.

Ühingul tuli mitmeid raskusi läbi teha. Kibedamad olid neist küll mõningad sallimatuse avaldused väljastpoolt, kuid ka neist saadi hea tahte juures üle.

sel alal on astunud, on meie tuletõrje ajaloos esimesed.

Väiksel algal algatatud ühing on nüüd võimsaks üksuseks paisunud. Ühingul on moodsad tulekustutamise abinõud ja ta kasutab enda poolt remonteeritud ja parandatud pritsimaja rendilepingu alusel.

Praegu on varandusi 12.000 kr. väärtuses, mehed korralikult mundritega varustatud ja samuti on ühingul ja kõigil jaoskondadel lipud, mille pidulik üleandmine oli 24. veebruaril 1932. a.

Tänuväärsema töö ühingu heaks on kordasaatnud hra Timosko, kes juba ühingu asutamisest saadik juhatuse esimees olnud ja kelle isikus praeguste ühingu peamehe ja esimehe ametid ühendatud on.

Hra Timosko on mõistnud oma ühingu distsipliini ja töötahet hea läbisaamise ja otstarbekohase töö ja korralduste abil nii kõrgele tõsta, et sõnad, juhtide käsud ja

soovid loetakse nende silmist välja. See on siin ilma vähemagi liialduseta. Niisugune distsipliin ja kohusetunne on võimalik ainult sarnases ühingus, kus juhid ja

Tallinna Sadama v. t. ü. revisjonikomisjon.

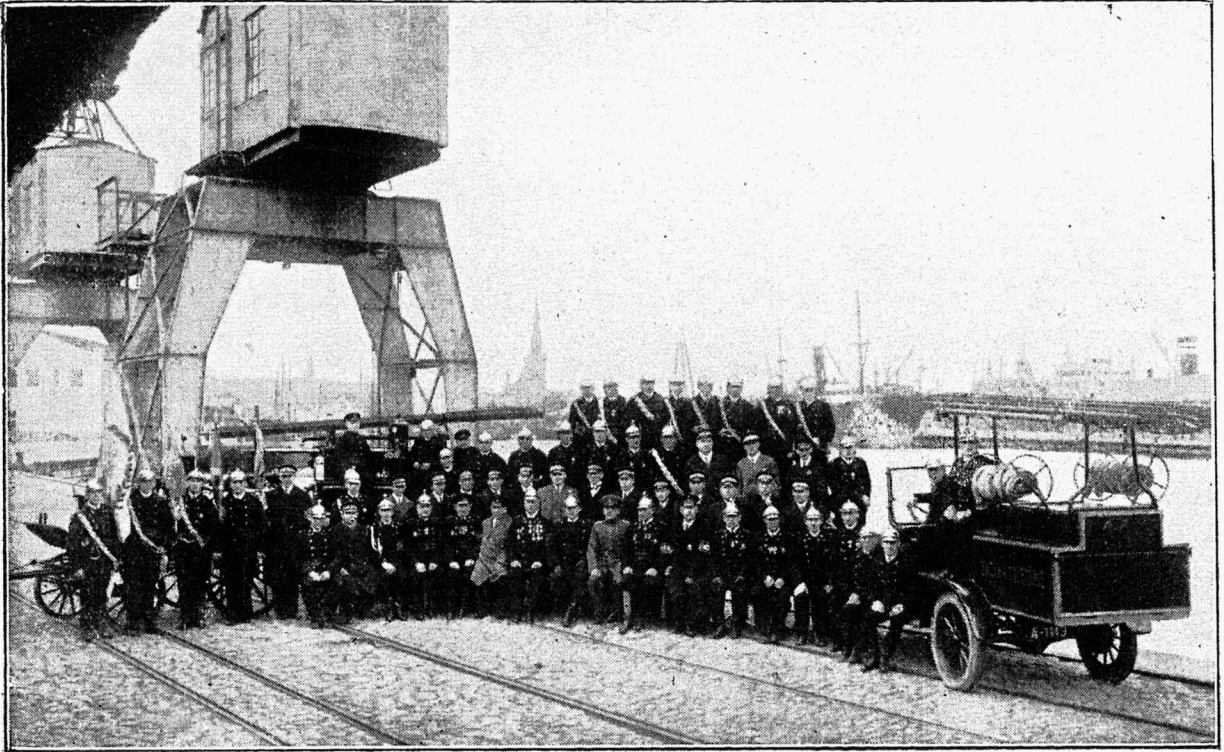
Tallinna Sadama v. t. ü. komando ülemad.

liikmed nii kohusetruud ja enda töö väärtusest arusaajad, nagu me seda T. S. v. t. ühingus näha võime.

Rõõmuga jälgivad vanemad ühingud oma noorema venna kiiret tõusu ja soovivad hällipäeval kõrgel hoida meie kõikide kätte usaldatud vaba Eesti varandusi.

Üleriiklikul T. Liidul jääb ainult soovida, et niisugune raugemata tahe ja hing, nagu seda leiame T. S. v. t. ühingus, levineks ja jääks alaliseks meie liikmete peres.

A. S.

Tallinna Sadama v. t. ü. meeskond.

Petserimaa tulekahjudele pandi piir.

Petserimaa oli seni oma tulekahjude rohke poolest esimisel kohal Eestis. Petserimaal põlesid külad ja talud järgimööda, nii et kindlustuseltsid juba nõu pidasid, kas üldse loobuda Petserimaal kindlustamisest?

Pilemate läbirääkimiste järele otustasid kindlustuseltsid talitada ühiselt. Koostati nii-nimetatud „ülesehitamise klausel“, mis hakkas maksma tänawa aastal 1. weebr. „Klauseli“ põhindudeks on, et kindlustuswõtja annab kohustuse mahapõlenud hooned uuesti ülesehitada. Kindlustussummaft saab ta kätte tulekahju järele ainult 1/3. Teine kolmandik maksetakse siis, kui hoone on katuse all ja lõpuosa hoone täieliku valmisraamistuse järele.

Samuti ühtlustasid kindlustuseltsid oma tariifid ja hindamismisnormid.

See uuendus andis häid tagajärgi. Toome siin „Wõru Teataja“ järele mõned arwulised andmed Irboska ja Senna waldade kohta:

Kuu	1931. a. tulekahjude arw	Kahju-summa kroonides	1932. a. tulekahjude arw	Kahju-summa kroonides
Weebruar	11	9.000.—	7	4.750.—
Märts . .	27	20.933.—	16	12.190.—
Aprill . .	14	7.223.—	8	5.577.—
Mai . . .	22	19.680.—	3	2.810.—
Juuni . .	24	31.259.—	7	4.495.—
Juuli . .	25	34.595.—	5	4.930.—

Nagu neist andmetest näha, on ülesehitamise nõudmise tagajärjel tulekahjude arw Petserimaal mitmekordselt wähenenud.

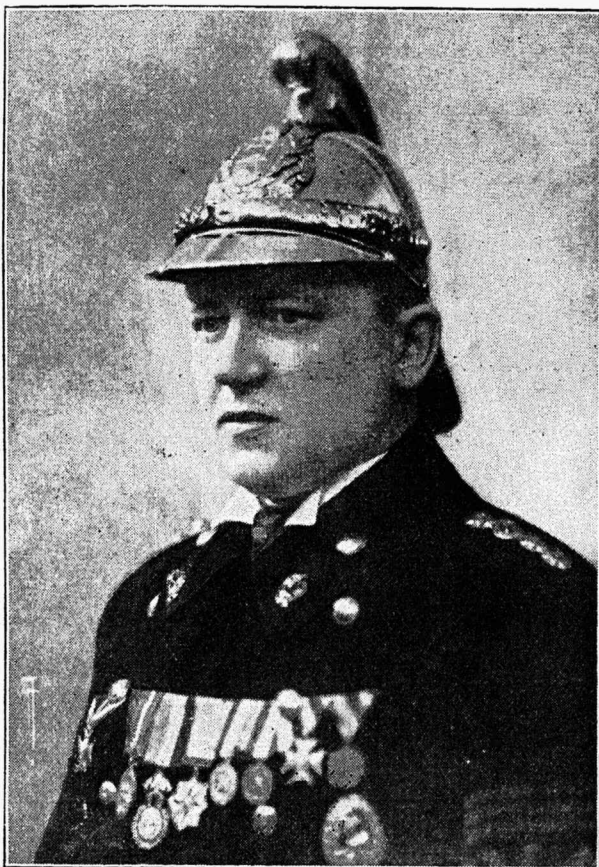
Oleks soowitaw, kui kindlustuseltsid selle nõudmise paneks maksma peale Petserimaa ka mujal.

A. Timosko 45. aastane.

Neljapäeval, 10. novembril, pühitses Tallinna Sadama v. t. ü. esimees-peamees oma 45. a. sünnipäeva. A. Timosko on üks Tallinna Sadama v. t. ü. asutajaid ja on algusest peale olnud 10 aastat

daadina, hiljem juhatuse liikmena, olles kaks aastat ka „Tuletõrje Teated“ toimetuse komisjoni liikmeks.

A. Timosko teeneks tuleb lugeda ka Eesti Punase

Tallinna S. v. t. ü. esimees-peamees A. Timosko.

ühingu esimeheks ja nüüd kolmandat aastat ka peameheks. Tallinna Sadama v. t. ü. on Timosko juhtimisel arenenud ja kasvanud elujõuliseks tuletõrje üksuseks, kes alati valmis täitma oma ülesandeid.

A. Timosko on kaua aastaid töötanud ka E. Ü. Tuletõrje Liidus, alguses juhatuse liikme kandi-

Risti ja Tuletõrje tegeliku koostöö arendamist. A. Timosko on praegu Eesti Punase Risti samariitlaste Tallinna koonduse juhiks.

Soovime, et A. Timosko veel kaua töötaks sama noorusliku vaimustusega ja innuga tuletõrje ja samariitluse alal, kui seni.

Tuletõrje ühingud! tellige ja ostke kõik oma tuletõrje abinõud ja varustus Üleriikliku Tuletõrje Liidu laost, see on kasulik Teie oma huvides.

Soome wastastikkuste kindlustuseltjide kawad tulekahjude wähendamiseks.

Soome wastastikkuste kindlustuseltjide Liit (wastab meie Ühistegelise kindlustuseltjeltile) pidas suwel Wiiburis koosoleku, kus muuseas oli arutusel küsimus, kuidas saaks tulekahjusid wähendada maal. Läbirääkimiste järele wõeti wastu järgmised resolutsioonid:

1) Kaswawat noorfugu tuleb kaswatusel teel juhtida ja harjutada tulega ettewaatlikult ja hoolega imberkäima, millel on eriti suur tähtsus, kuna kogemused näitawad, et suurem osa tulekahjusid saawad alguse ettewaatamatusest ja hooletusest.

2) Ajalehtedes tuleb awaldada järjekindlalt sõnumeid ja uudiseid tuletõrje alalt ja kirjeldusi, et wõitluses tule wastu peab olema alati walwel. Tulekahjude kirjeldustes on tarwilik juhtida näpunäiteid ja tähelepanekuid, et kodanikud teaksid hoiduda õnnetuste eest.

3) Üritagemisele kindlustamisega tuleb teha talitusi sellega, et kõik warandused wõetakse kindlustamisega wähe alla ja kahtlastel juhtumistel palju allanende wäärtuse. Ühtlasi tuleb kindlustajatele teha

teatawats, et kahjutajumma wõib raha asemel tasutud saada ka ehitusmaterjaliga.

4) Wastastikkused kindlustuseltjid peawad korraldama igal aastal hoolika ja korrapärase tuleasemete ülewaatuse ja tarbekorral weel kontrollilewaatuse.

5) Katuste põlemiste kaswamise tõttu on wastastikkustel kindlustuseltjidel tarwilik mõju awaldada selleks, et suurematele ja kallimatele hoonetele aegamööda ehitataks tulekindlad katused. Iga wastast. kindlustuseltjelt peaks püüdma ametisse panna alalise õppinud korstnapühkija, kelle põhipalga maksaks kindlustuseltjelt.

6) Wastastikkused kindlustuseltjid peaksid võimalust mööda aitama edendada wabatahtliku tuletõrjet, toetades olewaid tuletõrje ühinguid ja asutades uusi.

Soome wastastikkuste kindlustuseltjide, ehj nagu neid Soomes kutsutakse „tuleabi ühingute“ resolutsioonid on kõik sarnased, mida peaksid omaks wõtma ka meie walla wastastiitused kindlustuseltjilt.

Ulam-Schlesia prowintsi tulekindlustuseltjide tegewusest.

Ulam-Schlesia prowintsi tulekindlustuseltjide 1931. a. tegewuse aruandest loeme, et nimetatud selts on tulekahjude wastu wõitlemiseks ja tulekaitse edendamiseks wälja annud aasta jooksul 390.954.91 Saksa marka ehk 5,4% tulekindlustuse preemiatest saadud summast. See teeb Eesti rahas wälja 351.498 krooni.

Sellest summast anti wälja trükitööde ja muu selgitustöö peale 4880.37 S. marka; tuleülitajate ja kindlustuspetiste awalikute tegemise eest ja palgakadeks 66.252 S. marka, Ulam-Schlesia Tuletõrje Liidu keskbüroole, tuletõrje abinõude kontrollile, Weiksteini tuletõrje koolile, tuletõrje peameeste päewade korraldamiseks, tuletõrje loengute ja õppetundide korraldamiseks ehitusmeistrite ja masinaehituskoolis ja põllutöökoolis kokku 16.789.30 S. marka; tulekustutuse weetiikide, kaewude ja teiste weewõtmise kohtade ehitamiseks ja korraldamiseks 22.203 S. marka. Suuremate tulekustutuse abinõude ja häire seadeldiste muretsemiseks, priitikuuride ja õppetornide ehitamiseks ning muu tuletõrje warustuse muretsemiseks 207.238.96 S. marka. Tulekustutuse

eeft autajudeks 11.860.83 S. marka, Ulam-Schlesia prowintsi tuletõrjajate abiandmise kassa toetuseks 25.610 S. m. Tulekardetawate katuste kõrwaldamiseks ja tulekindlate katuste ehitamise abirahadeks 30.000 S. marka.

Antud summade eest on aasta jooksul juurde ostetud: 46 wäike-mootorpriiti, 14 käsipriiti, ehitatud: 12 weebaseni, 9 puurkaewu, 16 uut tuletõrjетиiki, korda seatud 13 wana tiiki ja 7 wallas ülesseatud weewärge hüidrandid.

Aasta jooksul on Ulam-Schlesias asutatud 68 uut wabatahtliku tuletõrje ühingu.

Sellest aruandest näeme, kui wäga palju wõib tuletõrje heaks korda saata kindlustuseltjelt, kui tal on huwi tuletõrje wastu ja kui ta saab õieti aru oma ülesannetest.

Ulam-Schlesia kindlustuseltjelt annab kindlustuspreemiatest 5,4% tuletõrje heaks, olgu see eestlujaks ka meie kindlustuseltjilt.

Tuletõrje ühingute tegewusest.

Sauasammas endisele Tuletõrje Liidu esimehele, Tartu tuletõrje peamehele. 16. oktoobril awati Tartus saksa furnuaial kadunud A. Punga haual mälestusammas, mille püstitas Tartu wabatahtlik tuletõrje. Waimuliku talituse järele pandi samba jalale

pärgi G. Ü. Tuletõrje Liidu ja Tartu wabatahtliku tuletõrje ühingu poolt.

Samba awamisest wõtsid tuletõrjajad rohkel arwul osa.

Narwa tuletõrjed korjavad raha uue häire fig-

nalifatsiooni sisseadmiseks. Korjandus algas 22. oktoobril ja kestab üks kuu aega. Kõik Narwa tule-
tõrjed tegutsesid ühiselt. Korjandusega loodetakse
koguda 10.000 krooni, millega on võimalik ehitada
moodne tule-
tõrje signaalfatsioon, mis võimaldab ki-
restri kogu kutsuda tule-
tõrje ettevõttele kõige paremat fordaminekut.

**Räpina tule-
tõrje 10. aastane.** Pühapäeval, 23.
oktoobril pühitses Räpina wabatahtlik tule-
tõrje oma
10. a. juubelit. Ühing asutati 1922. a., alguses oli
raskusi, pärastpoole hakkas asi edenema. Mure-
tõrje kolm käsi-
pritsi ja paar hüdro-
pulti. Ühingu-
l on oma
maja, mis ümber-
ehitatud endisest mõisa
majast. Majas
on ruumi sa-
atille, kaup-
luseruumile ja
pritsikuurile.

Looste külas asub ühingu osakond. Viimaste tule-
kahjude puhul on suudetud suuremaid õnnetusi ära
hoida ja tulele on suudetud piiri panna.

Ühingu juhatuses on praegu P. Kiudof, W. Rigols,
P. Loderaud ja F. Ahwen, peamehiks J. Karow,
abiiks D. Laos.

Kilingi-Nõmme w. t. ii. pidas 23. oktoobril oma
38. aastapäewa. Nastapäewa pidustused algasid
manööwriga ja lõppesid koosviibimisega ja piduga.

**Ügi miljon senti tule-
tõrje heaks.** Tallinna tule-
tõrje ühingute korjandus 4.—11. septembril andis sisse-
tulekut: lehtedega 5.589 kr. karpidega 3.823 kr., kokku
9.413.50 krooni.

Kuidas algavad tulekahjud.

Tule häwitustööst oktoobrikuul.

**Lo-
komobiil süüta-
s põlema karja-
lauda.** Septembri-
kuul lõpul põles maha Wiljandimaal, Pajusi wallas,
Lahawere külas Joh. Wippuri karjalaut ühes 40 pd.
heintega. Tulle jäi ka hobusega ümberweetaw re-
he-
peksumasin. Rahju 840 krooni. Tuli sai alguse
möödasõitwast isesõitja lo-
komobiilist. Lo-
komobiili järele waadates selgus, et sädemete
püüdja sõel oli katkine, suured augud sees.

Läänemaal põles talu. 3. oktoobri õhtul lätsid
põlema Läänemaal, Oru wallas, Kõrgemaa külas
J. Orntliki talu hooned. Kuigi ümbruskonnast toodi
kohale mitu käsi-
pritsi ja haapjalust sõitis kohale moo-
torprits, ei suudetud tuld kustutada, uus osalt weel
pooleli olew elumaja ühes karjalaudaga põles maani
maha. Tuli sai alguse 19-aastase tütarlapse läbi, kes
põõningul käies oli heinte sisse pillanud põlewa
tule-
tiku. Rahju mitutuhat krooni.

**Kärstnas süüta-
s lo-
komobiil sauna.** Wiljandimaal,
Kärstna asunduses, „Kõrgemäe“ talus läks 4. oktoob-
ril põlema saun. Tulele suudeti kiire abi läbi panna
piir, põles ainult katus ja eestkoda. Tuli oli alguse
saanud läheduses töötawa lo-
komobiili korstnast
väljalendawatest sädemetest.

**Tulekahju Suure-
Kõpu.** Kolmas tulekahju, mis
sai alguse rehepeksukatala sädemest juhtus 15. ok-
toobril S.-Kõpu wallas, „Täku“ talus. Maha põlesid
kaks küüni. Tuli kandus ka rehe peale, kuid selle
suutsid häwinemisest päästa S.-Kõpu tule-
tõrjujad, kes
lähe käsi-
pritsiga kohale tõttasid.

Karjapoiss pistis laudale tule otja. Wana-
Põltsamaa wallas leidis „Tutši“ talu omanik 15. okt.,

et keegi tahtnud tema karjalauda põlema panna.
Karjalauda lael asuwas töötoas oli pandud laastud
põlema, sein wõtnud tuld ja põlenud sõele, kuid kus-
tunud iseenesest. Uurimisel selgus, et süüta-
jaks oli
sama talu 11-aastane karjapoiss, kes arwanud, et kui
põletab karjalauda, siis saab lahti karjaskäimisest.

**Rahawisatud tule-
tiku süüta-
s taluhooned.** Läänemaal,
Wäike-Lähtre asunduses, Lepiku talus tekkis
tulekahju ja põles maha karjalaut ühes põhukuuriga.
Sisse põles ka külwimasin. Rahju 1.000 krooni. Tuli
sai alguse talusulase käest, kes põhukuuris suitsu-
tanud ja mahawisatud tule-
tiku.

Tulekahju Kõnnus. Pühapäeval, 23. oktoobril
pääsis tuli lahti Kõnnu wallas ja külas W. Silbergi
rehe- ja kuwatushoones, mis põlesid maani maha.
Tuli ahwardas ka teisi hooned, kuid kohalejõudnud
Wõksa tule-
tõrjel läks korda tule lewimist piirata. Rahju
1.000 krooni. Tuli arwataks alguse saanud liigit-
misest.

Suur tuleõnnetus Pindi wallas. 27. oktoobri
hommitul põles maha Pindi wallas Haertu talu uus
suur elumaja. Kella nelja paiku oli kõetud pliiti ja
sealt oli kullunud hõõguwaid süsi põrandale
hõõwli aastudesse. Bererahwas wiibis teistes
tubades ja tuld märgati alles siis, kui leegid olid
juba suureks paisunud. Kustutamist takistas ka see
asjaolu, et majas oli kohaliku kaitse-
liidu lastemoona
ladu. Põhewad padrumid ei lubanud põlewale hoo-
nele läheneda. Kohale ruttanud tule-
tõrje abil hoiti
teiste hoonete süütumine. Rahju üle 9000 krooni.

Tuletõrjujad,

walwate, et tulekaitsemäärused leiaks täitmist.

E. Ü. Tuletõrje Liidu juhatusese tegevusest.

Juhatusese koosolek peeti 20. nov. s. a. Koos olid: B. Melts, K. Lorenz, H. Klaus, P. Hausvalter, A. Tani, E. Vares ja A. Sork.

Liidu abilaod. Arutati mitmekülgset abiladude asutamise küsimust ja otsustati tarviduse järele avada tähtsamatesse keskkohadesse abilaod.

Instruktorite kohuste täitjateks peale V. Petersoni ja F. Parmaski otsustati kinnitada: Haapsalu tuletõrje peamees hra Boris Melts, Pärnu tuletõrje peamees hra Karl Lorenz ja Harku tuletõrje peamees hra Arnold Sork.

Uued Liidu liikmed. Uuteks Liidu liikmeteks võeti vastu:

1. Kuningaküla vabatahtlik tuletõrje ühing Virumaal.
2. Kõrgküla vabatahtlik tuletõrje ühing Virumaal.
3. Zagrivje vabatahtlik tuletõrje ühing Virumaal.
4. Paadremaa vabatahtlik tuletõrje ühing Läänemaal.
5. Randvere vabatahtlik tuletõrje ühing Saaremaal.
6. Otsa vabatahtlik tuletõrje ühing Võrumaal.

Kaupade hindade alandamine. Otsustati alandada hinda ja määrata uueks hinnaks:

Juubeli album 25 senti,
Tuletõrjuja-Käsiraamat 100 „
Mundri kirjeldus 5 „

Peale selle otsustati volitada Tallinnas ja Tallinna lähedal asuvaid juhatusese liikmeid Liidu lao inventuuri tegemise juures kõlbmatuks muutunud kaupade mahakirjutusi teha.

„Eesti Tuletõrje“. Otsustati Liidu häälekandja „Tuletõrje Teated“ele võtta uus nimi „Eesti Tuletõrje“.

1933. a. Liidu peakoosoleku koha küsimus. Et selgusele jõuda Liidu liikmete enamuse soovidega, otsustati „Tuletõrje Teated“es avaldada ankeet Liidu 1933. a. peakoosoleku koha asjus.

Leping koostöö asjus Eesti Punase Ristiga. Eesti Punase Risti kirja peale, sõlmida Punase Ristiga leping koostöö asjus, otsustati selle küsimuse otsustamine jätta Liidu peakoosoleku hooleks. E. Punase Ristiga läbirääkima ja tarviliku materjali ja informatsiooni saama volitati juhatusese liige hra P. Hausvalter.

Hoolsusmärkide lintide kavad ot-

sustati saata kahes eksemplaris ühes kirjeldusega kinnitamiseks Kohtu-Siseministeeriumile.

Hoolsusmärkide saajad. Sellekohaste ettepanekute peale otsustati järgmistele tuletõrjujatele annetada hoolsusmärgid:

Vihula v. t. ü. II. järgu rist Rudolf Premet.

Hõbemedal: Joosep Teppe, Volde-
mar Romm, Aleksander Prok, Joosep Öun-
mann, Anton Seene.

Haimre v. t. ü. Hõbemedal: Hein-
rich Schmidt, Jüri Kolks.

Laura v. t. ü. II. järgu rist: Bern-
hard Kool. III. järgu rist: Aleksan-
der Krievs. Hõbemedal: Bruno As-
tel, Artur Kool, Adalbert Kogel.

Pärnu v. t. ü. II. järgu rist: Georg
Nieländer, III. järgu rist: Juhan Tom-
son.

Skamja v. t. ü. I. järgu rist: Pee-
ter Ivani p. Ljubomudrov, Peter Jefimi p.
Ljubomudrov, Aleksander Novoshilov. II.
järgu rist: Aleksander Lvov. Kuld-
medal: Ivan Lvov, Mihail Salusin.

V.-Maarja v. t. ü. III. järgu rist:
Eduard Länemets, Jakob Greenberg. Hõbe-
medal: Jaan Kütts, Ernst Ross.

Käru v. t. ü. II. järgu rist: Jüri
Kalt. Hõbemedal: Elmar Jürgenson.

Räpina v. t. ü. III. järgu rist: Jak-
ob Kaarov, Oskar Laar. Kuldmedal:
Paul Kiudosk, Jakob Härsing, Paul Lode-
raud, Valter Nigols, Aleksander Aspejev.
Hõbemedal: Paul Kikkask, Nikolai
Samoilov, Jaan Kiirheid, Karl Järvpõld.

Meerapalu v. t. ü. Kuldmedal:
Jaan Hilpus. Hõbemedal: Paul Ken-
nig.

Jägala v. t. ü. Kuldmedal: Mar-
tin Tomp, Hans Kranich. Hõbemedal:
Eduard Haarnak, Johannes Mardim,
Arnold Koppel, Johannes Soon, August
Sukamäe, August Suigum, August Kulla-
maa.

Narva kalevivabriku t. k-do. Ru-
dolf Peltzerile määrati I. järgu rist.
Hõbemedal: Nikolai Koshelkov.

Eidapere v. t. ü. Hõbemedal:
Juhan Grosskopf, Aleksander Fett, Jaan
Lillenthal, Jüri Liht.

Narva Sanitar tuletõrje selts.
Hõbemedal: Anna Palm, Konstantin
Blõs, Olga Fiegel, Elfriede Kotschneva,
Magdalena Neumann, Leontine Traver.

Naisjaoskonna ülesanded tuletõrjes.

Tuletõrje töö on suur ja laialdane. Ei saa piirduda sellega, et tuletõrje tegevusest võtaks osa üksnes mehed, vaid siin tuleb kaasa tõmmata ka naispere. Leidub küllalt sarnaseid ülesandeid tuletõrje tegevuses, missuguseid võiks panna naisjaoskonna peale. Tuletõrje tegevus jaguneb kahte suurde ossa: 1) puht kutse-line ala, tulekustutus ja väljaõpe ja 2) ühingu majandusliku külje kindlustamine.

On loomulik, et tulekustutustööde juures ei saa kasutada naiste tööjõudu — see töö tuleks jätta ikkagi meeste hooleks. Naised võiks küll väga hästi samariitlastena anda esimest abi juhtuvate õnnetuste puhul. Ühingu majandusliku külje kindlustamisel võivad naised palju kaasa aidata. Läheb ju meestel raskeks töötada kaasa oma praktilisel alal ja peale selle veel majandusliku külje hoolitsemisel.

Naiste töö paremaks korraldamiseks ja juhtimiseks tuleks asutada iga ühingu juurde eriline naisjaoskond ehk grupp — nimetus ei ole siin nõnda oluline. Võimaldab ju tuletõrje ühingu normaal-põhikiri igasuguste erijaoskondade asutamist ühingu peakoosoleku otsuse kohaselt. Naisjaoskond valiks endale 3—5-liikmelise juhatuse, kelle ülesandeks jääks jaoskonna lähema töö korraldamine. Jaoskonna juhatust töötab kodukorra alusel kontaktis ühingu juhatusega. Oleks väga soovitatav et naisjaoskonnal oleks oma eriline ühine vorm, see tõstaks palju üldist muljet. Siin võiks tulla abiks Tuletõrje Liidu juhatus — ning töötada välja ühise üldise vormi kava.

Naisjaoskonna eriliseks ülesandeks oleks pidude, loteriide jne. korraldamine. Peale selle võiks naisjaoskond korraldada aastas kord ehk kaks ühingu perekonna õhtut väikese maksu eest. Pidude korraldamisel läheb vaja väga palju naisjõudu: saali dekoreerimine, piletite müük, plat-side näitamine, einelaua müügitarvete valmistamine jne. Talvistel õhtutel, mil rohkem vaba aega, võiks panna toime käsitöö-õhtuid. Sarnastel õhtutel tuleks valmistada käsitöid näitemüügi ja loterii korraldamiseks. Leidub küllalt sarnaseid

isikuid, kes käsitöös omandanud sarnase vilumuse, et käsitöö õhtutel suudaks anda tarvilisi õpetusi. Siin saab lüüa kaks kõrbest ühe hoobiga, naispere saab end arendada ja täiendada ning ühingul on kindlustatud näitemüügiks ja loteriiks tarvilikud esemed. Tarvisminev materjal tuleks võimaluse korral muretseda jaoskonna kulus, et liikmetel ei oleks kanda üleliigseid kulusid.

Läheneb uus algav aasta. Oleks soovitatav, et ühingu juhatused võtaks asja tõsiselt ning vastavas suunas eeltöödega kohe algust teeks, et juba läheneval aastakoosolekul jaoskonna asutamine saaks päevakorda võetud. See algatus on võrdlemisi noor, sest seni on töötanud üksnes paari kolme ühingu juures naisjaoskonnad. Võib olla, et mõnel pool vaadatakse asjale liig pessimistlikult ja mõeldakse, et ei ole hea kui naised tungivad igale poole. Kuid peab ütleva, kui naised on saavutanud üheõigusluse meestega, siis peavad nad kandma ka ühiselt kohustusi meestega. Praegune raske majanduslik ajajärk on avaldanud suuresti oma mõju kõikjal ja seda väga suuresti ka tuletõrje peale. Peame võtma kokku oma jõu, et lüüa tagasi vaenlast — tuld. Heas usus jääme lootma, et meie naispere suhtub asjasse heatahtlikult ja võtab asja tõsiselt ning oma paremad püüded ja tahted rakendab tööle tuletõrje tegevuses ligimese kasuks.

Arno Kärner,

Raasiku v. t. ü. peamehe abi.

Toimetuse märkus: Naisi tuleb tõmmata peale ülalõetud ülesannete, eriti veel tulekaitse tööle. Meie teame ju, et suurem hulk tulekahjusid algavad väikestest hooletustest, unustustest jne., ahjukütisel ja tuletegemisel kodus, kus naised on rohkem tegevusel kui mehed. Naistele tuleb selgeks teha, kuidas algavad tulekahjud ja nemad võivad paljugi teha tulekahjude vähendamiseks — kodukaitseks. Meil on asutatud kaitseliidu juurde naiskodukaitse. Mis oleks veel suurem naiskodukaitse ülesannetest kui kaitsta oma kodu, oma lapsi tuleõnnetuste eest? Naiskodukaitse peaks tuletõrjega samuti käsikäes töötama nagu kaitseliiduga. Naisjaoskonnad tuletõrjete juures on tarvilikud ja nende asutamist tuleb soojalt soovitada kõigile tuletõrje ühingutele.

Tuletõrje tervitusmars.

„Estonia“ muusikakoori liige Paul Karp on loonud tuletõrjele „Tuletõrje tervituse marsi“, mis meeldib kõigile.

Uue tervitusmarsi noodid on saada E. Ü. Tuletõrje Liidu laost.

Friedrich Wahtmeister 60. aastane.

Laupäeval, 29. oktoobril, pühitfes tuntud seltskonna tegelane Fr. Wahtmeister oma 60. aastast sünnipäewa. Fr. Wahtmeister on tegew olnud tuletõrje alal 40

Wahtmeisteri teeneid on hinnatud paljude kodu- ja välismaa aumärkidega. Tal on palju sõpru, mida näitas rohke õnnesoovijate arv, kes olid tulnud

Friedrich Wahtmeister.

aastat, E. Ü. Tuletõrje Liidu juhatuses oli ta üle 12 aasta. Peale tuletõrje on Fr. Wahtmeister tegew weel paljudes seltskondlikkudes asutustes, linna omavalitsuses jne. Fr. Wahtmeister on aastatest hoolimata jäänud nooreks ja eeskujuks nooremale, kes ei keela kunagi oma kaasabi ja nõu.

juubilari terwitama isiklikult ehk tegid jeda traadimõni kirjateel.

Sattugu Wahtmeisteril weel kauaks jõudu ja head tahet seltskondlikule tööle. Eriti soovib jeda koju Eesti tuletõrje pere!

Wäikene hooletus põhjustab suure õnnetuse!

Jälle samm edasi . . .

9. okt. 1932. a. kujunes Haapsalu wabatahtliku tuletõrje ühingu suurepäewaks, sest oli järjetorras teise autopritsi õnnistamine.

Wiimafel ajal tulekahjude suurenemine maal andis tõuke juhatussele abuda kiiremas korras uute abinõude juuremuretsemisele. Juba jaanuarikuus k. a. sai ostetud Viidu laost Serlachiuse mootorprits, millise wõimed on väga head. Kuid puudus mootori kiire kohale toimetamiseks abinõu. Tuli tarwitada wõbraid autosid, mis oli kulukas ja aega wiitew. Selleks otjastati muretsema üks pruugitud Chevrolet sõiduauto shassi, mis anti ümberehitamiseks tuletõrjeautoks, Läänemaa tööstuskooli, kus oli möödunud aastal ühingu juba üks auto ehitatud (lõõk-auto) ja millise ehitus wastas oma ülesannetele ja oli hinnas wastuwõetaw.

Uus auto on warustatud kahe woolikute wärtnaga, kuhu saab mahutada 200 meetrit woolikuid, üks weefast umbes 500 ltr ja Serlachiuse mootoriga. Peale selle on lastidesse aramahutatud imejad woolikud ja muud tarwilikud abinõud. Kõik tulud said laetud feliiskondliku kui ka kindlustusfeliitide toetustega.

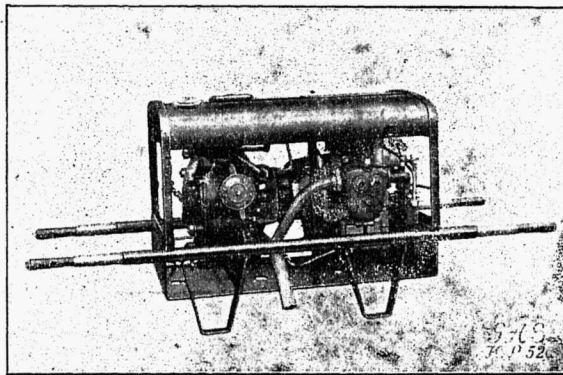
Autopritsi õnnistamine sündis suure rahwa osawõtul Ew. Luth. ja Ap. Digeusu kombe järele. Pärast õnnistamist anti auto ühingu esimehe poolt peamehe B. Melts'ile üle, kes omakord andis selle üle wastawale jaoskonnale. Selle järele lõõdi auto saanud jst. lipu wardasse Haapsalu linna, Lääne maawalitjuse ja ühingu juhatusse poolt naelad, päewa mälestuseks. Pärast seda anti ühingu liikmetele wälja hoolfusmärgid ja auhinnad. Rändawa auhinna omas

hoolsam jaosfond 1932. a. milleks ofutus V. Käsiptsi jst. See peab auhinda kaitsema tats aastat järjestikku eht 3 aastat waheldamisi. Istitse auhinna omas A. Kopli. Istitik auhind sai wäljalooftitud ühingu liikmete wahel, kes ofawõtnud aasta jookful kõigist harjutustest ja wäljakutsetest.

Õnnistamine lõppes paraad-maršiga, mille wõtsid wastu kutsitud kiikalised, ühingu esimees ja teised. Meeskond möõdus orkestri helide saatel kõige paremas korras ja mulje oli et niid punane tuff ei suuda enam kunagi maksta panna ennast, kui tuletõrje on nii kindel omis tegudes. Umbes pool tundi hiljem anti alarm: „raekoda põleb!“

Momentaalselt sõitsid kõik jst. wälja ja waewalt minuti möõdumisel oli lõõk-auto juba kohal ja saatis tats wägawat weejuga wälja laafas olewast weepaagi tagawarast. Käsiptsid aga piirasid raekoda ümber sarnase rõngaga, et arwataw tuli ei oleks kuidagi saanud piisima jääda. Uus auto aga sõitis mere äärde ja saatis umbes 250 meetri kauguselt wett wee lasti, mis suutis kaht käsiptsi täielikult rahuldada. Manöwrit jälgis Lääne-Saare prefett ja paraadist ofawõtnud kiikalised, ja suur rahwahulk, kes kõik jäid täiesti rahule, sest meeskond suutis näidata kõige paremat wäljaõppet. Nii mõnegi suust kostis, et kui need masinad oleks meil waremalt olnud, oleks nii mõnigi suur tulekahju tulemata jäänud.

See pühapäew näitas, et on jälle samm edasi jõutud, kuid ühingu tuleks siiski siidamele panna, et ei tuleks oma arenemises seisma jääda, waid samuda jamas juunas edasi, milleks jõudu ja piiswust.

Mootorpritse,

kantavaid ehk auto järel veetavaid.

Autopritse ja Löökaautosid

(veepaagiga varustatud autopritse)

VALMISTAB

G. A. SERLACHIUS A|S.

Vabrik, Mänttä, Soomes.

Instruktorite tegewusest.

Instruktori k. t. A. Pirkeri tegewusest.

Kuup.	Ühingu nimi	Ühingu arv	Tegewus	Lähem kirjeldus aruande juures ja instruktori hinnang
3.1.32.	Tõrwa wtiüh.	70	Peakoosolek	Viidu juhatusel ülesandel, et aidata lahendada rahalisi raskusi.
6.1.32.	Uhtna-Sämi "	4	Ülewaatus	Ühikul on oma kivist seltsimaja. Maja wastas, üle maantee asub pritsikuur, kiitmata, puu ehitus, laheb lund sisse. Kuuris seisab üks k.-prits, wana konstruktioon, mis oli täiesti jäätunud.
10.1.32.	Konju "	4	"	Seltsimaja saalis seisab pritsikuuri puudumisel suur ja raske k.-prits. Ühikul juhatusel pritsi ülesulata- mises ja soowitasin pritsi talweks paigutada seltsi- majasse, kus ta alati korras saaks hoitud. Wana konstr. ja natuke sealt eemal 4 rat. suur pritsi wanter, mõlemad koos ostetud Narwast. Kiilateede jaoks on see prits ja wanter liig raske, ta ei pääse nad ter- gesti uksest välja. Soowitasin osta hüdropulte ja signaalpajunaid.
17.1.32.	Joaala "	6	"	Ühik asutati 1931. a., on 40 liiget, kuid tule- kustutusabinõusid ei ole, kasutawad lähedal olewa raudteejaama pritsi, mis aga liig nõrk. Soowitasin osta omale käsipritsi ja selleks toetust paluda walit- suselt. Ühikul juhatusel edaspidijärgs tööks.
5.2.32.	Kaarepere "	2	"	Pritsi hoiukohta ei pääsenud muidu, kui tuli af- naft sissepääs korraldada.
5.2.32.	Jõgewa "	2	"	Abinõud olid heas korras.
7.2.32.	Rõmfüla "	2	"	Prits seisab lahtises, ilma wärwata kuuris, kuhu igalüks liigi pääseb ja ka lume eest kaitstud ei ole. Tu- leks parem pritsi hoiukoht muretseda.
7.2.32.	Tamsalu "	3	"	Abinõud olid korras.
28.2.32.	Raffe "	3	"	Üks prits oli jäätunud ja ei töötanud korralikul t andikul juhatusel pritside korrahoidmise kohta talwel.
24.3.32.	Tudu "	22	Kursus	Ühikus walitsewad lahkhelid tegew- ja toetajate liikmete wahel, kuid nende töös ja õigused ei ole veel kindlaks määratud, mille tõttu on tekkinud mitmed arusaamatused, mida selgitama ja lahendada kutsuti.
31.3.32.	Laatre-Walgamaa "	3	Ülewaatus	Riistad heas korras, kuid seltsimajas seintel asuwatel lampidel olid klaasist õlireserwuaarid, mis seltsimaja- des ei ole soowitaw.
31.3.32.	Palupere "	4	"	Prits, wana konstruktiooniga, oli jäätunud, tuli lahki wõtta ja ülesulatada, selgus ka, et ühe tsilindri pumba nui oli wigastatud, mis minu juuresolekul korda seati. Puudub wastaw pritsikuur.
3.4.32.	Elwa "	2	"	Abinõud olid korras.
3.4.32.	Nõo "	2	"	Wiimase korralisel peakoosolekul on wana juhatus tagasi walitud ja seega on seal aset leidnud konflikt lahendatud. On juurde muretsitud woolikuid ja ale- wikus asuw prits korda seatud.
10.4.32.	Antsla "	3	"	Selgus, et ühe pritsi ventiilid olid katki, mis kohta ettepaneku tegin parandada lasta. Seifid abinõud olid eeskujulikus korras. Depoos leidis ka wähemaid tule- kustutajaid, nagu hüdropulte ja „Bluwisi“, wiimaste sisu uuendatakse igal aastal.
17.4.32.	Senno "	7	"	Riistad olid korras, ainult woolikud olid walesti kõtkupandud, mis minu juuresolekul said õieti kõtku- pandud.
1.5.32.	Liiganuse "	106	Kursus	Wärja, Liiganuse, Erva, Maidla. Liiganuse w. t. üh tulekustutamise riistad olid korras.

Kuup.	Ühingu nimi	Djav. arv	Tegewus	Lähem kirjeldus aruande juures ja instruktori hinnang
8.5.32.	Tahewa wtiih.	4	Ülewaatus	Asutatud 1929. a. asulohaga Sargla kiriku juures, kuid siitamaani ei ole temal veel ühthi tulekustutus-abinõu ja tema tegewus on peale asutaja liikme hra Meieri lahkmise täiesti soiku jäänud. Käisin walla-walitsuses, kus lubati tuletõrje asi uuesti liikuma panna.
8.5.32.	Mõniste "	6	"	On 1 l.-perts ja 1 häirepatsun. Teisi abinõusid ei ole. Ühingu walitsewad lahkhelid, mis takistawad ühthi tööd.
18. ja 19. 4. 1932.	Pikewere "	44	Kursus	Pikewereft 42 m. ja Ramma wtii. esimees ja peam. Kursusel walitses hea kord. Dfawõtt 75%.
7.8.32.	Mustwee "	120	50 a. juubel	
18.9.32.	Pahtpää "	5	Ülewaatus	Suhid awaldašid soowi, et lähemal ajal saaks korraldatud kursus.
18.9.32.	Põlwa "	2	"	Ühel pritsil oli wafk wäljawiste toru õhutatla lähedal katki, mida lähemal ajal lubati ära parandada.

Peale selle on instruktori k. t. A. Pirteri poolt rewideeritud järgmised raudtee tuletõrje lamandod: Puka, Waiwara, Konju, Saldino, Rakwere, Tapa, Tapa depoo, Tapa teen. jaostond, Kaarepere, Jõgewa, Raafiku, Tamsalu, Aruküla, Rakke, Kilti, Pedja, Wägewa, Narwa raudteejaam, Narwa depoo, Tudu,

Sangaste, Palupera, Elwa, Nõo, Keeni, Lagedi, Karula, Antsla, Irboska, Piusa, Püsi, Aegwiidu, Tahewa, Mõniste, Wirtsu, Karuse, Awinurme, Mustwee, Koikküla, Kaagwere, Sõmerpalu, Wõru, Lepasaare, Walga, Kärtna, Tartu, Weriora, Ruusa, Põlwa, Wafise-Kuuste, Riidjärwe.

Instruktori k. t. B. Peterfoni aruanne.

Kuup.	Ühingu nimi	Djav. arv	Tegewus	Lähem kirjeldus aruande juurde ja instruktori hinnang
3.1.32.	Saue wtiih.	33	Enne lõunat kursus juhtidele, pärast lõunat üldine.	Kohal olewad tuletõrje abinõud olid korras. Õhtul waatašim läbi ühingu juhatusel palwel nende arwepidamise, kus selgus, et end. esimees maa mõiste järgi seadawõrd teerulise raamatupidamise oli seadnud fiske, et rew.-komisjonil oli raste orienteeruda. Hoog Saue wtiih-ul on hea.
24.1.32.	Rae "	49	Peatoosolek ja 5 a. päewa puhul aktus.	Hoog ja üksmeel Rae wtiih-ul on wäga hea.
7.2.32.	Nehatu eraikfikuid "	28 84	Jaostonna propaganda organiseerimise peoõhtu.	Peale propaganda organiseerimistõnet astus asutatawaske Kallawere jaostonda 18 liiget. Wõib oletada, et praegune ühingu juhatus, kes senini 3 kuud tegutšenud ühingut edule wiib.
13.2.32.	Märjamaa "	8	Kursus juhtidele ja üldine.	Kohal olewad tulekaitse abinõud olid korras. Suwi tuletõrje asja wastu on elaw. Õhtul peeti ära peatoosolek, kus ühel meel asju arutati.
14.2.32.	Märjamaa "	44		Kõik tulekaitse abinõud olid heas korras.
21.2.32.	Ropli "	74	Uue tuletõrje auto wastu-wõtt ja ülew.	
28.2.32.	Põlwa "	54	Ülewaatus ja peatoosolek	Dotamata ülewaatusel wäljasõites kuulsin, et samal päewal ka aasta peatoosolek ära peetasse. Kohapeal tulekaitse abinõude ülewaatust toimides leidisin: pritsi hoiuruum oli kinnituisanud, jäätanud prits jäätanud luku taga. Nimetatud fakti awastasin ka peatoosolekule, mille tõttu juhatus kahe erandiga ümberwalitti. Senine juhatus on pearõhtu ainuüksi feltšimaja ehituse peale pannud, missugune 4-aastase ehituse järele pooleli ja ühing koormatud wõlgadega. Uuel walitud juhatuselt on paremat loot. Rawatfus on uuel juhatusel korrapärane kursus korraldada.

Kaup.	Ühingu nimi	Üh.	Õaw. arw	Tegewus	Lähem kirjeldus aruande juures ja instruktori hinnang
6.3.32.	Simuna	wtiüh.	76	Kursus, peafoosolek ja teoreetiline eelkursus.	Simuna, Salla, ja Laekwere wtiüh-u juhtidele augustikuul kawatsetud kihelkondlikule tuletõrje päewale. Õawõtt elaw ja õppeainete jälgimine tähelepanelik. Peafoosolekule ajumine tekitas algul raskusi, sest ühingu liikmed oleks loengute jatkamist parema meelega näinud, kui neile harilikku peafoosolekut. Asta peafoosolek oli asjalik ja haruldaselt üksmeelne.
28.3.32.	Nabala eraühtsüüd	"	22 98	Propaganda organiseerimise peoõhtu.	Ühing kawatseb lähemal ajal muretseta omale esimehe kätspriitfi. Koostöö ühingu juhatusel ja wallawalituse wahel on eestujulik.
23.3.32.	Anna	"	6	Rewideerim. ja arwepidam. korraldamine.	Rewideerisin ja korraldasin 1931. a. arwepidamist. arwepidamises olid ettetulnud mitmed wead, mis takistasid aruande ja ühingu arwete seisu kokku seada. Näiliselt on põhjuseks olnud asjaolu, et kasjarahad mitme juhatusel liikme käes ja nende omawahel kasja seis wäljaselgitamata.
29.3.32.	Keila	"	1	Ülewaatus.	Tulekaitse abinõud olid korras.
29.3.32.	Elamaa turwatarwit. tulet. k-do.	"	5	Ülewaatus.	Tulekaitse seisutord kohal enam-wähem wastab nõuetele.
17.4.32.	Salla	wtiüh.	53	Kursus.	Õawõtt ja huwi oli elaw. Salla wtiüh-u tegewus oli 4 aastat täiesti soigus, kuid wiimasel ajal, alates fewadest 1931. a. oma tegewust uuendades, wõib praeguse ühingu juhatuselt, kes täie innu ja huwiga tegutses, parimat loota.
30.4.32.	Tapa	"	7	Celtöö üh-u juhatuselga L. peafoosolek.	
1.5.32.	Kolu	"	57	Peafoosolek ja loeng.	Tulekaitse abinõud korras. Urusaamatused esimehe ja peamehe wahel lahendati peafoosolekul.
4.5.32.	Pitwa	"	2	Ülewaatus.	Puudusena leidsin wäljawiske woolik 30 mtr. ühes tükis, mis wõimata raske kuwatada. Ühingu tegewuses ei saa nimetamata jätta aprilli lõpul 3 klm. ühingu asuhoast eemal juhtuwat tulekahju, mis wäga hästi liiwideeriti.
4.5.32.	Alawere	"	9	Ülewaatus ja rewideerimine	Tuletõrje abinõud enam-wähem korras. Asjaajamine ülbilelt rahuldaw.
8.5.32.	Pajufi	"	53	Kursus.	Tulekaitse abinõud korras. Huwi asja wastu elaw.
17.5.32.	Tapa	"	89	Loeng ja pratiline harjut.	Tapa ja ümbrys-konna tuletõrje tegelastele loeng ja ettevalmistus Ü. peameeste päewale.
22.5.32.	Järgala	"	84	Kursus.	Õawõtt elaw. Täie huwi ja innuga oldi asja juures. Tulekaitse abinõud korras. Ühingu juhtimine filmnähtawalt kindlates kättes.
3-5.6.32.	Tartu	"	102	Tartu maa-konna kursus.	Lähem kirjeldus ilmunud „Tuletõrje Teated'es“.
18,19.6.32	Wiljandi	"	143	Wiljandi maa-konna kursus.	Lähem kirjeldus ilmunud „Tuletõrje Teated'es“.
24.7.32.	Laekwere	"	37	Kursus.	Täie huwi- ja innuga asja juures. Komando juhtimine kindlais kättes. Tulekaitse abinõud heas korras.
30.7.32.	Otepää	"	3	Ülewaatus.	Tulekaitse abinõud heas korras. Seltsimaja juurdeehitus teeb ühingule rahalisi raskusi.
30,31.7.32	Kooraste	"	53	Kursus, lipu-õnnistamine, priitõide wõistl.	Wõistluseid noor Kooraste ja Kanepi wtiüh-u 1 jaos-kond. Kooraste noor tulet. on kiiresti wõitnud ümbrys-konna ühingute ja kodanikkude poolsetoju.
7.8.32.	Simuna	"	142	Kihelkondlik tuletõrje päew	Wõistlus kiire ja korraliku weeandmise peale. Wõistlused: Simuna, Laekwere, Salla, Rakke ja Wenewere ühingud 11 kätspriitiga, mis sugused kõik heas korras. Pärast wõistlusi 2 loengut Rahwamaja saalis.

Kuup.	Ühingu nimi	Õh.	arv	Tegewus	Lähem kirjeldus aruande juures ja instruktori hinnang
14.8.32.	Salliste wtiüh.	49		Nastapäewa aktus ja harjutused.	Tuletõrje abinõud heas korras samuti hoog ühingu hea.
21.8.32.	Lelle-Siiekämmu "	39		Nastapäewa puhul propa- ganda peo- õhtu.	Hoog on sõrdlemisi hea.
28.8.32.	Risti ja Oru "	132		Ringkonna kursus ja üle- waatus.	Õsa wõtsid: enne lõunat — Piirsalu-Risti ja Kul- lamaa wtiüh. Oru, Paliwere ja Saebla wtiüh-ud. Ko- haletoodud tulekaitse abinõud olid heas korras, samuti jälgiti suure huwiga õppeaineid. Kursuse ja ülewaatuse korraldajad: Liidu esimees B. Melts, Haapsalu jaosk. pol. kom. Raft, Liidu instr. k. t. B. Peterson ja kohalik jaoskonna arst.
4.9.32.	Sutlepa "	87		Ringkonna kursus ja üle- waatus.	Õsa wõtsid: Rihholdi, Pajalepa ja Sutlepa. Ko- hale toodud tulekaitse abinõud olid heas korras, samuti jälgiti suure huwiga õppeaineid. Kursuse korraldajad lamad kes eelpool.
17.18.9.32	Pärnu "	174		Pärnu maak. kursus.	Lähem kirjeldus ilmunud „T. Teated'es“.
5.6.11.32.	Paide "	240		Järwa maak. kursus.	Lähem kirjeldus ilmunud „T. Teated'es“.
13.11.32.	Põlwa "	47		Kursus.	Wõrreldes sellega, mis oli 28. 2. 32. on Põlwa wtiüh. hiigla edusamme teinud. Ehitanud pritsikuuri, asutanud eduga tegutsewa naisjaoskonna jne. Tänu juhtidele, eesotsas peamehe W. Raafikuga.
14.11.32.	Kaarepere Raudt. Kodu	4		Ülewaatus ja tulet. lend- salga asutam.	Tulekaitse abinõud väga heas korras. Kodu wa- litseja tuntud tuletõrje tegelane K. Brenneri juhti- misel tegutses lendjalik, mis tagab afunduse ja ümbrus-onna elanikele kaitse tule hädaohu korral.
14.11.32.	Kaarepere "	3		Ülewaatus.	Ülewaadates ja tutwunedes Kaarepere wallamaja juures asuwa jaosk. tulekaitse abinõudega leidsin need korras.
27.11.32.	Kolga "	73		Kursus.	Hoog ühingus on hea, samuti huwi asja wastu. Tulekaitse abinõud korras.
11.12.32.	Sarku	40		Kursus.	

Peale selle on ülewaadatud järgmised raudtee- jaamad: Saue, Vagedi, Ülemiste, Marjamaa, Riisa, Klooga, Keila, Sooniste, Lõvi, Kadrina, Negwiidu,

Palupere, Risti, Paliwere, Saebla, Tallinna-Sadama, Kohila, Hagudi, Mõisaküla, Tammiste, Tori, Wilu- were, Eidapere, Lelle, Põlwa ja Kaarepere.

Instruktori k. t. J. Parmasfi aruanne.

Kuup.	Ühingu nimi	Õh.	arv	Tegewus	Lähem kirjeldus aruande juures ja instruktori hinnang
3.—5.6.32	Tartu wtiüh.	102		Tartu maakonna kursus	Lähem kirjeldus ilmus „T. T.“
20,22.8.32	Rannu "	25		Kursus.	Rannu w. t. ü. on 7 tööwõimelist kääpritsi, kuid neil on liig wähe woolikuid. Iga pritsi kohta ainult üks 2—2,5 m. imew-woolif ja ainult üks 10—15 mtr. pikkune surwe-woolif. Pritsid on paigutatud üle walla, taludesse, kus on telefon. Rannu walla endise Tamme walla osas asub walla kindlustuselti pritsid meeskonnaga. Rahjuts puudub mõlema tuletõrje ükjuse wahel koostöö.
4.9.32.	Bara "	70		Ülewaatus ja ühingu 25. a. juubel.	

Tuletõrje kursused Narwas.

Narwa wabatahtliku tuletõrje ühingu korraldusel algasid teispäewal, 29. nov. s. a. nimetatud felti ruumides esimene tuletõrje kursused Narwas. Kursusi peetakse loengute süsteemis igal teispäewal kella 19 alates. Kursuste lektoriteks on lahkesti hakanud väljastpoolt ühingu hrad S. Leets — gaaifikaitse, R. Rubach — masinad, dr. R. Luisk — esimene abi, W. Peterson — tuletõrje taktika ja R. Moikow — ehitustehnika ning ühingu omast koosseisust A. Annik — tegelik töö masinatega, M. Speck — tuletõrje seadused, harjutuste metoodika, taktika ja kas-

watus, W. Mirbach — jalgrivi ja R. Solow mootorite ja pumpade tehnika. Kursustele registreerimist toimetatakse juhataja M. Speegi juures linna raekojas ja R. w.t.ü. autojuhi juures. Kursuste maksu wõetakse ainult tegelikkude majanduslikkude kulude piirides. Kursused algasid 29. nov. kell 19 päewakohase lühikese aktusega ja kursuslaste jaotusega jaostondadeks.

Sel puhul wõib Narwa tuletõrje perele ütelda uue saawutuse puhul terwitust ja soowida, et hea algatus juurima eduga töötaks.

Soomes Tuletõrje Liidu tegewusest.

Soomes Tuletõrje Liidu oktoobrituu „Leated“ es on aratrilkitud Liidu 1931. a. tegewuse aruanne. Soomes Tuletõrje Liidul oli 1931. a. lõpul liikmeteks 194 tuletõrje ühingu. Soomes Tuletõrje Liit on organiseeritud teistil kui meil, neil on juhatus ja nõukogu. Juhatus on aasta jooksul koos käinud kaks korda, nõukogu üks kord. Juhatusel liikmete ametite jaotamine ja paljude muude wäiksemate asjade otsustamine sünnib Soomes kirjalikult.

Juhatuses oli esimehels D. Etmann, abiesimehels G. Söderström, liikmeteks Th. Antman, A. Brejilin, R. Y. Lindström ja A. W. Sauramo. Juhatusel liikmete kandidaatideks olid B. Forsius, R. A. Palohelimo ja A. Pesonen.

Tuletõrje üldkoosolekuid ehk kongresse peetakse iga kolme aasta pärast.

Liit annab wälja ka hooldusmärke, kuid õige tagasihoidlikult, 1931. a. jooksul annetati ainult 12 hooldusmärki.

Ra Soomes on päewakorral Liidu ümber korraldamine ja maakondlikkude tuletõrjekogude asustamine. Käsimus oli arutusel 1931. a. Wiiburi tuletõrje kongressil ja tuleb uuesti otustamisele 1934. a. Remis. Liidu juhatus on walmistanud maakondlikkude tuletõrjekogude põhikirja kawa ja saatnud selle kõikidele ühingutele tutvunemiseks ja arutamiseks. Põhikirja kawa järele wõiks maakondliku kogu liikmeteks olla ainult Üleriikliku Liidu liikmed ja maakondlikud tuletõrjekogud oleksid Üleriikliku Liidu osakonnad, kes püüaksid maakonnas (Soomes läänides) arendada ja edendada tuletõrje tööd Üleriikliku Liidu juhthõõride järele.

Soomes Tuletõrje Liit sai riigi poolt otustuseks 60.000 S. marka ja kindlustusse ltsid 9000 S. marka. Liikmemaks on 50 S. marka iga ühingu 100 liikme kohta.

Liit korraldas aasta jooksul kolme tuletõrje kursust, nendest oli üks pikemaajaline Wiiburis.

Enilist rõhku paneb Soomes Tuletõrje Liit ühingu teile waatuste ehk rewideerimiste

peale. Mõõdunud aasta jooksul on ülewaatusi korraldatud 110 ühingus. Rewidentideks on Liidu juhatusel liikmed ja linnade elukutseliste tuletõrjete päälid, nii siis tuletõrje asjus kogunenud ja asjatundjad isikud. Ülewaatusel ehk rewideerimisel päewast antakse ühingu teada. Selleks päewaks koguneb siis kogu terve ühingu meeskond, korraldatakse harjutus riistadega ja riwiharjutus. Rewident õpib tundma, kuidas on distipliin ja tuletõrje üldine esinemine. Samuti waadatakse järele, mis sugune kord on pritsikuuris ja kuidas on hoitud tuletõrje abinõud. Ülewaatusel kohta kirjutatakse protokoll, millest jääb üks eksemplar ühingu teie saadetakse Liidule. Protokollil märgitakse, et R. R. ühingu on . . . liiget, neist olid wäljas . . . liiget, mis teeb . . . % liikmete arwuft. Riistadega harjutus oli rahuldaw, riwiharjutus hea, tuletõrje komando üldine esinemine kindel. Distipliin rahuldaw. Kord pritsikuuris rahuldaw. Tuletõrje riistade eest hooldamine hea jne. Kui leitakse puudusi, siis märgitakse ka see protokollil. Rewident annab juhatusel ja nõu, kuidas kõrvaldada puudusi. Sarnased rewideerimised on annud Soomes häid tagajärgi ja Soomes Tuletõrje Liit kulutas nende peale 1931. a. 23.209 S. marka, peale selle said rewidentid riigi poolt prii raudteesõidu pileti. Liit maksab päewaraha ja aja kulu eest.

Liidu 194 liikmest on saatnud oma aruanded Liidule 170 ühingu. Nastaaruandes tuuakse nende ühingu nimes, kes pole kahe aasta jooksul oma aruanded saatnud.

170 ühingu oli 9841 meest tegewliigeteks. Nasta jooksul on need ühingud omale hankinud uusi abinõusid: 16 mootorpritsi, 26 käsipritsi, 17 autot, 8887 meetrit woolikuid, 91 suitsumasaki, 10 elektrivalgustusseadet jne.

Ra Soomes tuletõrje ühingud wõitlewad lõbus tust maksu wastu. Liidu aruandes on märgitud, et Liidu juhatus uuesti kordas oma palwet walitsusele, et wabatahtlikkude tuletõrje ühingu teie peod saaksid wabastatud lõbusmaksust.

EEKS-MAJA

TOIMETAB:

tule-, elu-, murdvarguse-,
klaasi-, kodulooma-
KINDLUSTUSI

EEKS-MAJA uue põhikirja kohaselt ei nõua kindlustusvõtjailt lisavastutust.

EEKS-MAJA kindlustustingimused on kõigiti soodsad.

EEKS-MAJA maksab kindlustustasud täpselt välja.

EEKS-MAJA on oma tusedate reserve ning arvurikka kindlustusvõtjate pere tõttu võimsamaid kindlustusseltse Eestis.

EEKS-MAJA

JUHATUS: Tallinnas, Lai t. 1, tel. 438-85.

KONTORID: Tallinnas, Lai t. 1, tel. 445-07 ja Harju t. 29, Tallinna Majaomanikkude Pangas, tel. 427-49.

OSAKONNAD: Tartus, Suurturg 3, tel. 9-78; Valgas, Vabaduse t. 6, tel. 36; Viljandis, Tallinna t. 13, tel. 1-73; Petseris, Kastani t., tel. 1-02; Rakveres, Lai t. 17, tel. 1-64.

AGENDID igas linnas, alevis ja vallas.

K. JÜRGENS & Co.

Asutatud 1858. a.

**Tuletõrje-plitsid ja hüdropuldid
on juba 75 aastat kõige paremad.**

Üleriiklisel tuletõrje-abinõude võistlusel Tallinnas, 28. septembril 1932. a. tulid K. Jürgens & Co. pletsid ja hüdropuldid esimesele kohale.

Parandame mootor- ja käsipritse.

Pritsid ja hüdropuldid saada Liidu laos.

EESTI PUNASE RISTI

SAMARIITLANE

Eesti Punase Risti samariitlaste häälekandja.

Vastutav toimetaja Dr. B. VOOGAS.

Ilmub „Tuletõrje Teated“ lisana üks kord kuus.

Nr. 11/12.

November — Detsember

1932 a.

Soovin kõikidele Eesti Punase Risti samariitlastele

*rõõmsaid pühi ja
õnnelikku ning edurikast uut aastat!*

Dr. B. VOOGAS.

Eesti Punase Risti samariitlaste üldjuht.

Nakkushaigused lapse- ja koolieas.

Lapse-, kui ka kooliiga on kõige wastu võetum igasugustele nakkushaigustele. Mida noorem laps, seda kergemini langeb ta ka nakkushaiguste ohvriks. Kooliiga on just nakkushaiguste suhtes väga tähtis sellepärast, et koolis haigestuvad lapsed nakkushaigustes just kokkupuutumisel teiste kaswandikfudega, kes tulles kooli, toovad enesega kaasa ka neid nakkushaigusi, mis nende kodudes leiduvad. Sagedaste nakkushaigustest tuleb meil lapse-, kui ka koolieas kõige sagedamini ette sarlakid, leetrid, difteeria, läkakõha, mumps ja ka kõhu-joetõbi, siis peatun üldjoontes kõikide nende haiguste juures ühikult.

Sarlakid (scarlatina).

Sarlakid on palawiku-haigus, mis väga nakkaw igas wanaduses, iseäranis aga lapseeas. Haigus algab 1—8 päewal, pärast haiguse idude kehasse sattumist. Sarlaki tekitajat weel seni ajani kindlaks tehtud ei ole, kuid arwatakse siiski, et tema tekitajaks on haemolüütiline streptokokk, mis leidub sarlakihaigete kurgulimanahal. Sarlaki edasiandmine terwetele sünnib: haige nina- ja kurgulima kui ka väljasülitatud röga abil, samuti on ka haige woodi- ja ihupeesu, sõõgi- ja jooginõud, raudmatud ja igasugused asjad, millega haigel kokkupuutumist olnud, haiguse edasiandmise

suhtes kardetawad! Kõige sagedamini jääwad lapsed 3—6 aasta wanusest sarlakisse. Kuid siiski tuleb teda ka teistes eluaastates ette — isegi 3-nädalaste juures. Kuna aga pärast 30 aastat õige harwa ette tuleb. Sarlaki haigus jätab järele immuniteedi ja kordub õige harwa nende juures, kes teda juba läbipõdenud.

Sarlakihaiigus algab äkki. Esimeseks tunnemärgiks on sagedane oksje, palawik tõuseb kõrgele, isegi 40—41° C, neelamise juures tunneb haige kurgus walusid, pea walutab. Nahk muutub üle kogu keha punaseks.

Naha punetus algab kõige enne kaelalt, rinnalt ehk seljalt, kuna õige harwa jalgadelt. Juba 2 päewa jooksul on kogu keha taetud punetus-eksanteemiga. Punetusest jääwad wabaks nina, ülemine huul ja lõug, nõnda nimetatud kolmnurk. Peale selle, kui punetus on kogu keha oma alla wõtnud, hakkab ta jälle kordkorralt kaduma. Nii umbes nädala jooksul on nahk punetusest jälle puhast. Peale selle hakkab nahk kestendama. Iseäranis tugew on kestendus peopesadel ja jalataldel — kus kestendus wõib isegi kesta 6—7 nädalat.

Sarlakihaiige kurf on punane, kaela näärmed ja mandlid paistetawad üles, mille tõttu siis igasugune neelamine walus ja takistatud on.

Kurgu mandlite peale ilmub kate. Keel on alguses kaetud pakju korraga, mis siis aegajalt ära kaob ja selle asemele muutub keel punaseks — waarmarja värwi, mis siis kutsutakse waarmarja keeleks. Et sarnane punane — waarmarja sarnane keel ainult sarlakite juures ette tuleb, siis on sarnasel keelel väga suur tähtsus haiguse äratundmiseks. Haige pulss on väga kiire, mis väikeste laste juures isegi kuni 180 võib tõusta. Palavik püsib kõrgel 39—40° C, tõuseb harva isegi 41° C. Kõrge palavik on tingitud iseäranis just angiinast. Kui sarlakile mingisugust kõrvalhaigust juurde ei tule, siis hakkab palavik aegajalt langema — kuni normini, ja juba 2 haiguse nädala algul on palavik kadunud. Hingamise elundid: nagu kops, jäävad sarlakitest harilikult puutumata. Ka südamel juures ei ole sagedasti midagi iseäraliku leida, kui sarlak on kerge. Kuid peale hariliku wormi võib sarlak väga ägeda kaju omandada.

Sarnastel tordadel jäävad lapsed äkki haigeks; palavik tõuseb kõrgele, oksendavad, tulevad krampid, hakkavad sonima ja kaotavad mõistuse. Hingamine muutub väga kiireks, niisamuti pulss on kiire ja pealiskaudne. Suuled ja nahk on sinikad, kurt punane, nahk marmorikujuline, ehk kaetud siniste plekkidega, kuna aga sarlaki punetus nahal ei leidu. Sarnastel juhtumistel järgneb surm juba 1 kuni 2 päeva järele. Onneks tulevad aga sarnased äkilised rasedet sarlaki juhud harva ette. Kõigi sagedamini ettetulevate komplikatsioonide hulka sarlaki juures kuuluvad keefkõrwa ja neeru põletik. Oma anatoomilise ehituse poolest on suukoobas ühenduses keefkõrwaga. Kui nüüd sarlaki infektsioon kurgus pesitseb, siis võib ta siit sattuda keefkõrwa ja tekitada keefkõrwa põletiku. Sarnasel korral tunneb haige ägedat valu kõrwas. Palavik tõuseb kõrgele. Kui nüüd haiget kõrwa kõrwaepelgiga waadata, siis näeme, et trumminahk on wercipunane ja üles pundunud.

Sarnasel korral tuleb trumminahk arsti poolt kohe läbilõigata, mille järele siis mädane wedelik keefkõrwaist välja pääseb väliskõrwa ja haigel kaowad kohe piinawad valud. Kui aga sarnast trumminaha lõikust ette ei võeta, siis murrab mäda teatava ajajooksul iseenelele tee läbi trumminaha väliskõrwa. Kuid sarnastel juhtumistel on tagajärjed palju kurwemad, sest et pikaldane mädakogumine keefkõrwa häwitab tihti kõrwa kuulme luud, niisamuti võib ka trumminahas palju suurem awaus tekkida, mis enam nii kergesti finni ei kaswa ja millele

ka krooniline mäda jooks võib järgneda. Keefkõrwaist võib mädandifu profetskõrwatagusesse luusse — kaljuluusse (kõrwa all) üleminna ja tekitab seal mädase luupõletiku (mastoiditis). Sarnase kõrwataguse luu põletiku tundemärgid awaldumad peaaegjalikult selles, et kõrwatagune luu on katsumisel walus. Samuti palawik on kõrge. Siin tuleb alati arsti poole pöörata, kes siis wastawad abinõud tarwitusele wõtab. Sagedasti tuleb siin kõrwatagune kaljuluu awada ja sealt mäda välja lasta. Peale sarnase operatsiooni langeb palawik ja haige paraneb. Siin osutub väga tähtsaks, et operatsioon saab õigel ajal ette wõetud, sest wastasel korral võib tekkida mädane ajufestade põletik, mis siis ka surmaga lõpeb.

Teine väga sagedasti ettetulew sarlaki järeilhaigus on neerupõletik.

Neerupõletik ilmub harilikult juba kolmandal nädalal. Haigel, kellel palawik langenud ja kes arwab, et ta nüüd on pääsenud iga sugusest hädaohust — tõuseb palawik jälle kõrgele, isegi kuni 40° C.

Haige nagu paistetab üles, uriin on soogane — werine. Uriinis leidub suurel määral walku. Uriini hulk wäheneb päew-päewalt. Wererõhumine on kõrge. Pulss muutub aeglaseks. Kõigele sellele woiwad weel järgneda peawalud, oksed ja krampid. Sarlaki tõttu haigeks jäänud neerud ei suuda organismist wäljajätta kusehapet, mis organismisse jäädes tekitab tihti raske haiguse pildi — uremia. Siin tuleb väga enrgilisi abinõusi tarwitusele wõtta, et päästa haige elu, mis niidi otsas ripub. Neeruhaiguse puhul tuleb kõige suuremat rõhku panna toidu määramisele. Nii tuleb neerupõletiku ajal haigetele anda peaaegjalikult magedaid toite, sest teedusool on mürg haigetele neerudele. Niisamuti ei tohi neerupõletiku ajal anda liha ega mune. Haigetele antakse toiduks peaaegjalikult piima, kuuwitud, kifelli jne.

Toidu määramine jäetagu arsti hoolde.

Peale neeru ja keefkõrwa põletiku võib sarlaki angiinale juurde tekkida difteeria, mis haiguse käigu ja iseloomu rassemaks ja kardetawamaks muudab.

Raske sarlak jätab ka südamel tegewuse peale teatawad muudatused.

Nagu juba tähendasin, on sarlak salapärane haigus, just oma kõrwalhaiguste — komplikatsioonide tõttu. Komplikatsioonide ärahoidmiseks tuleb haiguse algusest peale wõtta kõik rawi- ja ettewaatuse abinõud tarwitusele. Selleks on kõige soowitawam, et haige saaks paigutatud kohe nakkushaiguste haigemajja. Dr. A. Weltmann.

„Tuletõrje Teated“ 1932. a.

Kümnnes aastakäik.

SISU.

Eesti Üleriikliku Tuletõrje Liidu tegevusest.

Eesti Üleriikliku Tuletõrje Liidu tegevusest lhk. 1931. a.	14, 15
Eesti Üleriikliku Tuletõrje Liidu 1931. a. aruanne	61—64
Eesti Tuletõrje Liidu peakoosolek	53
Mikskorraldatakse Liidu peakoosolek Petseris	69—70
Miks ollakse selle vastu, et Liidu peakoosolek peetakse Petseris	70
Eesti Tuletõrje Liidu peakoosolek peetakse Tapal	74
Eesti Ü. T. Liidu peakoosoleku kokukord	76—79
E. Ü. T. Liidu põhikirja muudatustest	80
Üleriiklik peameeste päev Tapal	83, 118
Eesti Üleriikliku Tuletõrje Liidu aasta peakoosolek Tapal 12. juunil	115, 116
Tuletõrje Liidu ümberkorraldamisest E. T.	132, 133
Eesti Üleriikliku Tuletõrje Liidu juhatuse tegevusest 23, 53, 117, 127, 139, 176, 177, 235	
Hoolsusmärkide saajad	129, 130

Tuletõrje äldküsimumused.

Aastavahetusel. A. Punga	1
Uueks aastaks. E. T.	3
Kümnendat aastat algades. A. Pirker	5
Meie tuletõrje tähtsamad ülesanded käesoleval aastal tuletõrje tegelaste valgustusel. Kirjutanud Jaan Toffelmann, A. Pirker, A. Timosko, A. Grünberg, prefekt Rotenbork, prefekt Kokla, B. Melts, E. Grau, A. Lätt, E. Brett, V. Peterson ja F. Parmask	6—11
Tuletõrje ühingu teesanded kriisi ajal. E. T. Hoidkem kõrgel tuletõrje lipukirja. F. Vahtmeister	36
Vabatahtliku tuletõrje ühingu normaal põhikirja muudatustest	74
Tuletõrje instruktoriküsimumus. F. Vahtmeister	81, 82
Tuletõrje tähtsus meie rahva ja riigi elus. E. Tetsmann	91
Kuidas kõvendada distsipliini tuletõrje komandos. E. Tetsmann	112—114
Mida me tahame	119—122
Tuletõrje peamees. A. Timosko	131
Peamees maa-tuletõrjes. K. Peterson	133—135
Meie tuletõrje arenemise sihtjooned. E. T.	136—138
Tuletõrjujad ja alkohol. E. T.	161, 162
Tuletõrje korraldusest maal. Arno Kärner	175, 176
Puudusi meie tuletõrjes. E. Tetsmann	191, 192
Põhjused, mis takistavad tuletõrje häälendamise arengut. A. Sork	193—196
Tuletõrje toetamise maksuseadus	218—220
Uue seaduse maksmapaneku puhul	221
Kõigile juhtivatele tuletõrje tegelastele. V. Peterson	221, 222
Kas tuleks tuletõrje nimetusi muuta	227
Naisjaoskonna ülesanded tuletõrjes. A. Kärner	228
Eesti tuletõrje 1931. a. E. T.	236
Tuletõrje koostöö teiste seltskondlike organisatsioonidega. E. T.	223—226
	141

Maakondlikud tuletõrjekogud, kursused ja päevad.

	lhk.
Esimene maakondlik tuletõrje kursus ja tuletõrje kongress Petseris	65
Tartu maakondlik kursus	84, 95
Viljandi maakondlik tuletõrje kursus	101, 123
Viljandi maakondlik tuletõrjepäev	126, 127
Pärnu maakondlik kursus	184, 185, 201, 202
Pärnumaa tuletõrjepäev	200, 201
Järvamaa tuletõrje kursus ja P. Järvamaa tuletõrjepäev Paides 5. ja 6. nov.	227, 228
Maakondlikud tuletõrjekogud. E. T.	192, 193

Tulekaitse.

Puu ehitusmaterjalina — tulekaitse seisukohalt	37, 38
Mis on tulekindel	54, 55
Tulekaitse Tallinnas	55, 58
Tulekaitsenädala eesmärk. E. T.	140
Korraldatava tulekaitsenädala puhul. A. S.	160
Tulekaitse ülesanded	162—164
Sundmäärus tuleõnnetuste vastu võitlemise maal	167, 169
Järelvalve teostamisest sundmääruse täitmise üle	169, 170
Miks ei valvata sundmääruste täitmise järgi. Arno Kärner	170, 171
Rohkem tähelepanu tulekindlatele katustele. Ins. A. Grauen	172
Ajakohane majade vooderdamise viis. A. Grauen	174, 175
Abinõud tulekahjude vähendamiseks	173, 174
Kas autokuuris on kõik korras	182
Tulekaitsenädal läks hästi korda	202
Petserimaa tulekahjudele pandi piir	231

Tulekahjud

Möödunud aasta tulekahjud ajalehtede valgustusel	19, 20
Tulekahjud Tallinnas 1931. a.	27
Järvakandi vabrik põles. E. Brett	30, 31
Järvakandi tulekahju asjus. F. V.	31
J. Maimi määrdeõli vabriku põlemine Tartus	34, 88
Tule hävitustöö	49, 71, 72, 89, 108, 118, 234
Tulekahjude põhjuste kindlaks tegemisest	58—60
Tulekahjud 1931. a.	124, 125
Tulekahjude põhjused. E. Tetsmann	164—167
Miks tekivad tulekahjud. J. Vu...	177

Õpetlikud kirjeldused tuletõrje alalt.

Tuletõrje suitsumask. F. Parmask	28
Raudtee tuletõrje. E. T.	38—40
Tuletõrje abinõude ja rakmete katsetamisest. F. P.	92, 93
Uuemad abinõud tule vastu võitlemiseks	94
Katsed mehaaniliselt valmistatud vahuga	95
C O + O = C O ₂ . Arnold Kõiv	179, 180
Magiruse õhuvahu prits	203

Tuletõrje praktilised küsimused.

	lhk.
Tuletõrje häired, manöövrind ja võistlused. A.P. 16, 17	
Mõned näpunäited pritsimajast ja selle korrashoidmisest. E. T.	21
Missugust pritsi osta. E. T.	26
Tuletõrje ülevaatestest. A. P.	40
Kas osta suurem käsiprits või väiksem mootorprits. E. T.	74, 75
Kui sagedasti peaksid tulet. korraldama harjutusi. E. T.	84
Kas hüdropult on kohane tulekustutusabinõu. E. T.	93
Käsipritside proov	183
Omapärane veereservuaar Paides	186
Pritside ja hüdropultide proov. A. Sork	196
Tuletõrje pritside proov	197—201
Tuletõrje ülesanded talve tulekul.	227

Kirjeldused üksikute tuletõrjete tegevusest

Tartu v. t. ühingu tegevusest	11, 47, 49, 75
Kuresaare tuletõrje autoprits	13
Võru v. t. ü. tegevusest	25, 87
Tartu linna tuletõrje tegevusest 1931. a.	26
Nõmme v. t. ü. tegevusest	28, 49, 205
Haapsalu v. t. ü. tegevusest	29, 238
Tartu linna tuletõrje lentsalk 15-aastane	42—45
Tallinna v. t. ü. tegevusest	41
Suure-Jaani v. t. ü. tegevusest	48
Tallinna Sadama v. t. ü. tegevusest	60
Narva v. t. ü. tegevusest	68
Elva v. t. ü. tegevusest	68
Harku tuletõrje edukas tegevus	69
Paide v. t. ü. tegevusest	87
Tallinna Kopli v. t. ü. tegevusest	100
Jõhvi v. t. ü. tegevusest	102
Tallinna v. t. ü. 70. aastane	110
Nõmme v. t. ü. I. pritsi jaoskond	128
Elva v. t. ü. 25. a. juubel	135
Tallinna v. t. ü. minevikust	142, 143
Kehtna v. t. ü. 10. aastane. A. S.	143
Narva v. t. ü. 60. a. juubel	145—151
Juubeli ja aastapäevad	144
Saue v. t. ü. aastapäev	153
Tartu v. t. ü. auru jsk. 10. a. juubel	154—156
Sindi v. t. ü. 10. a. juubel. L.	157
Viljandi v. t. ü. „mootor II“ jsk. 10. aastane	181
Viljandi v. t. ü. aastapäev	181
Petseri v. t. ü. 45. a. juubel	183
Vääna v. t. ü. kiire kasvamine	188
Tallinna tuletõrje suureneb	206, 207
Valga v. t. ü. 65. a. juubel	207, 209
Valga v. t. ü. veemurets. jsk. 50. a. juubel	209
Tallinna v. t. ü. aurujaoskonn9 50. a. juubel	210
Võru v. t. ü. 65. a. juubel	210—211
Mustvee v. t. ü. 50. aastane	211
Kadrina tuletõrje aastapäev. A. S.	212

lhk.

Tallinna Sadama v. t. ü. 10. aastane	229—231
Ühingute tegevusest 47, 49, 50, 51, 65, 85—87, 105, 106, 212, 213, 233, 234	

Üksikud tuletõrje tegelased ja nende tähtpäevad..

Bernhard Gudovsky	27
Franz Lemberg	48
Kaks juubilari S. Songi ja V. Spohr	96, 97
F. Wahtmeister	144, 237
Otto Kuldner	148
K. Einbund.	119
A. Eldring	203
Aupeamees Pavel Luschkovi 25. a. juubel	204, 205
A. Timosko 45. aastane	232

Lahkunute mälestuseks.

Lahkunute mälestuseks	4, 5, 22
Nikolai wan der Bellen †	22
Jaak Margens †	67
Johannes Freimuth †	104
Aleksander Punga †	111
A. Punga matus	152, 153

Välismaade tuletõrje organisatsioonide tegevusest.

Soome linnade tuletõrje	33
Saksa Üleriikliku Tuletõrje Liidu tegevusest	33, 187
Belgia Tuletõrjn Liit kutsub külla	71
Tuletõrje ohvitseride ühing Soomes	83
Soome tuletõrje seadus	98, 99
Läti Tuletõrje Liidu tegevusest	102
Soome Tulekaitse ühingu aastakoosolek	103
Tuletõrje kool Bahrendorfis	103
Uuemad nõuded tuletõrje asjanduses Sak-samaal	185
Leedu tuletõrjest	214
Soome vastastikkuste kindlustusseltside kavand tulekahjude vähendamiseks	233
Alam-Schlesia provintsi tulekindlustus-seltsi tegevusest	233
Soome Tuletõrje Liidu tegevusest	243

Uued tuletõrje ühingud 15, 47, 83, 160, 214

Mitmesugused artiklid.

Riikline toetus tuletõrje ühingutele	24, 25
Asja selgituseks. E. Tetsmann	151
Kõrvaldatavaid takistusi seltskondlikus töös. A. Sork	188, 190
Tulukesed. A. Sork	216—218
Mitmesugused teated	32, 37
Instruktorie tegevusest	239—242
Küsimised ja vastused	71

Vähemaid tuletõrje ahinõusid, mütsiembleeme, märke, nõõpe ja kirjandust: põhikirju, aruande-lehti, liikmeraamatuid, müüakse Liidu laohinnaga:

Tartus: Ülikooli t. 18, A. Reinkordti äris, tel. 790,

Narvas: Joala t. 26, Jaan Essensoni pudukaupl., tel. 207,

Rakveres: Pikk t. 11, Roman Jürgensi äris, tel. 247.

Pärnus: Rüütli t. 41, K. Lorenzi äris, tel. 31.

Võrus: Jüri t. 14, S. Songi, tel. 130.

Paides: K. Thomson, H. Kulli kpl., Turuplats.

Viljandis: Tartu t. 22, J. Rebase riidevärv. vabrikus, tel. 55,

Jõgeval: A. Tani juures, Suur t. 16, tel. 26.

Valgas: Paul Saretok, Kesk t. 15.

Haapsalus: E. Evald, Karja t. 10.

Samas kohtades võetakse vastu ka tellimisi igasuguse muu tuletõrjajate varustusele.

Tähelepanuks tuletõrje ühingutele.

Käsipritse

mitmesuguses suuruses on alati saada
Liidu laos, Tallinnas, Narva mnt. 12,
hinnaga

Vaskkupliga, tsil. läbimõõt	100 mm.	—	Kr. 400.—
"	"	"	100 mm. — " 420.—
"	"	"	88 mm. — " 350.—
Malmkupliga, "	"	"	100 mm. — " 350.—
"	"	"	100 mm. — " 300.—
"	"	"	83 mm. — " 230.—

Voolikud tulevad eraldi muretseda, neid pritsiga
:-: :-: kaasa ei anta. :-: :-:

HINNAKIRI

Üleriikliku Tuletõrje Liidu laos olevate tuletõrjeabinõude kohta.

Lao asukoht: Tallinnas, Narva mnt. 12. Telefoni nr. 312-65.

N I M E T U S	Hind kr.	N I M E T U S	Hind kr.
Adjudandi-paelad, suured tk.	10.—	Suitsumaskid kaitsevää "	15.—
Auto-märgid "	—60	Suitsumaskid „Stoltzenberg“ "	25.—
Faklid, petroleumi, vasest "	5.50	Suitsumaski tagavara filtrid "	3.50
Hüdropult vasest kaaneta "	34.—	Signaal-pasunad, suured 42 cm. "	5.25
„ „ kaanega "	36.—	„ „ 17 cm. nikeld. "	2.—
Hüdropult vasest, kaanega seljas		„ „ 180 m/m 2 hääl "	4.25
kantav "	64.—	„ „ mitmehäälised "	28.—, 56.—
Hüdropult raudplekk k—ta "	33.—	Tulekahju teatamiskoha sildid "	1.25
Hoolsusmärk, kõrgem "	50.—	Tärnid, pagunid, suured, kullat. "	—50
„ „ I. klassi rist. } dipl.	8.—	„ „ väikesed, hõbet. "	—35
„ „ II. hõbe „ } ühes	6.50	Teenistus-märgid, kõik aastad "	1.50
„ „ III. „ „ }	6.—	Tõrvikud "	55 s. ja 75s.
Isoleer-tangid "	2.50	Tangid, isoleer. "	2.50
Jaoskonna märgid I. "	0.20	Voolikud-spiraal 32 mm (1 ¹ / ₄) meet.	5.—
„ „ II.—V. R. W. "	0.28	„ „ 38 „ (1 ¹ / ₄) „ "	6.25
Karabiiner keskmine "	2.50	„ „ 44 „ (1 ³ / ₄) „ "	7.25
„ „ väike "	—90	„ „ 52 „ (2) „ "	7.75
„ „ silmaga "	1.25	„ „ 57 „ (2 ¹ / ₄) „ "	9.—
Kargupriis "	50.—	„ „ 63 „ (2 ¹ / ₂) „ "	10.—
Kiivrid, meesk., nahkrihm "	10.—	„ „ 74 „ (3) „ "	15.—
Kiivrid meeskonnale "	10.75	„ „ 88 „ (3 ¹ / ₂) „ "	18.—
„ „ ronijatele "	12.—	„ väljaviske	
„ „ ülematele "	17.—	„ 32 mm (1 ¹ / ₄) "	1.45
„ „ peamehele "	18.—	„ 38 „ (1 ¹ / ₂) "	1.85
Kiivri embleem "	2.—	„ 44 „ (1 ³ / ₄) "	1.85
„ „ roset "	—50	„ 52 „ (2 ⁰) kuni 15 atm. "	1.95
Kirves, lõõmehe, varreta "	3.50	„ 57 „ (2 ¹ / ₄) „ 15 „ "	2.40
„ „ paraadi "	20.—	„ 63 „ (2 ¹ / ₂) „ 15 „ "	2.50
Kirve tupp nahast "	2.25	„ 70 „ (2 ³ / ₄) kuni 25 atm. "	2.75
„ „ kaitse vasest "	3.50	„ 74 „ (3 ⁰) „ 15 „ "	3.—
Kukla-kaitse "	2.50	Vooliku parand. nõõbid, vasest . . . tk.	—30
Kummirõngad 2 ⁰⁰ "	—20	„ „ riie meeter	1.50
„ „ 2 ¹ / ₂ "	—25	„ „ lappim. klam. 44 riie (1 ³ / ₄) „ "	1.—
„ „ 3 ⁰⁰ "	—35	„ „ „ 52 „ (2 ⁰⁰) „ "	1.10
Käesidemed juhatusel liikmetele "	20.—	„ „ „ 63 „ (2 ¹ / ₄) „ "	1.25
Käesidemed korrapidajatele "	2.—	Võõd meeskonnale tk.	4.25
Kindad, kummi "	8.—	„ „ voodriga "	5.50
„ „ nahk (sõrme) "	8.—	Võõ-riie meeter	1.50
Lipuvarda kullatud otsad "	22.—	Võõ-rõngad vask tk.	3.50
Liidu-märgid, hõbetatud, juhatusel		Veejoatoru vasest 38 mm (1 ¹ / ₂) tk.	16.—
liikmetele "	1.50	„ „ 44 „ (1 ³ / ₄) „ "	16.—
Liidu-märgid, bronks, lihtliikmetele "	1.50	„ „ 52 „ (2 ⁰⁰) „ "	18.—
Labidad, terasest varrega "	—50	„ „ 63 „ (2 ¹ / ₂) Storz „ "	20.—
Mundri-nõõbid suured—kullatud "	—10	„ „ kummist 44 „ (1 ³ / ₄) „ "	10.—
„ „ —kuldamata "	—08	Ämbrid-puldani "	3.50
„ „ väiksed—kullatud "	—08	Ühend. vindiga 32 mm (1 ¹ / ₄) "	6.25
Medal, kuld "	5.—	„ „ 38 „ (1 ¹ / ₂) "	7.—
„ „ hõbe "	4.50	„ „ 44 „ (1 ³ / ₄) "	7.25
Mütsi-märgid, kullatud "	—40	„ „ 52 „ (2 ⁰⁰) "	7.75
Nõõrid ronijatele "	8.50	„ „ 52 „ (2 ⁰⁰) Storz „ "	7.25
Pootshaagid "	2.40	„ „ 63 „ (2 ¹ / ₂) „ "	11.75
Käsiraamatud "	1.—	„ „ 74 „ (2 ³ / ₄) „ "	14.25
Liikmekaardi raam "	—50	„ „ 74 „ (3 ⁰⁰) „ "	15.—
Kontrollraam "	—08	Aruande planketid "	—05
Mundri kirjeldused "	—05	Tuletõrje hünni noodid pasuna-	
Põhikirjad, normaal "	—05	koor. kompl. "	—60
Rinnamärgid väikesed, kuld ja hõbe tk.	—75	Tulekaitse "	—10
Suitsupriidid käsna "	4.—	Juubeli albumid "	—25

Ostu juures tuleb ettenäidata seltsi poolt väljaantud volitus, sest laost võõrastele ei müüda.